

Jak správně organizovat akce školy

PRŮVODCE PRO ŘEDITELE A PEDAGOGY

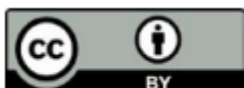
Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Střední článek
podpory

Jak správně organizovat akce školy

© 2025 by [MŠMT](#) is licensed under [CC BY 4.0](#)

OBSAH

1. Vymezení akce školy	4
1.1 Základní vymezení dle školských právních předpisů	4
1.2 Podmínky účasti žáků na akci školy	7
1.3 Specifika účasti žáků se zdravotním znevýhodněním	8
1.4 Financování akcí školy	10
1.4.1 Akce školy povinné dle ŠVP	10
1.4.2 Ostatní akce školy (nepovinné dle ŠVP)	12
2. Akce školy ve smyslu zákona o ochraně veřejného zdraví	13
2.1 Ohlašovací povinnost	15
2.2 Podmínky účasti dětí ve škole v přírodě a na zotavovací akci	15
2.3 Podmínky účasti fyzických osob činných při škole v přírodě a zotavovací akci	17
2.4 Povinnost účasti zdravotníka	18
2.5 Další povinnosti vysílající školy a pořádající osoby	20
2.6 Povinnosti dle vyhlášky č. 106/2001 Sb.	21
2.7 Povinnosti v případě jiných podobných akcí a škol v přírodě na kratší dobu	22
3. Zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví žáků	23
3.1 Obecný rámec zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví žáků	23
3.1.1 Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví osobou odlišnou od právnické osoby vykonávající činnost školy	24
3.2 Poučení žáků	24
3.3 Dohled nad žáky	25
3.3.1 Zajištění dohledu obecně	25
3.3.2 Zajištění dohledu nepedagogickým zaměstnancem	26
3.3.3 Noční dohled	27
3.4 Specifika výjezdu do zahraničí	28
4. Zajištění bezpečnosti, ochrany zdraví při akcích školy podle druhu školy	30
4.1 Mateřská škola	30
4.1.1 Běžné třídy mateřské školy	30
4.1.2 Třídy mateřské školy s dětmi s podpůrnými opatřeními nebo dětmi mladšími 3 let	30
4.1.3 Specifické situace v mateřské škole	31
4.1.4 Zotavovací akce a výlety v mateřské škole	31
4.1.5 Shrnutí pravidel v případě mateřské školy	32
4.2 Základní škola	33
4.2.1 Základní pravidla zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví	33
4.2.2 Místo shromáždění žáků odlišné od školy	34
4.2.3 Skončení akce školy	35
4.2.4 Rozchod při akci školy	35
4.2.5 Lyžařský výcvik a zajištění bezpečnosti, ochrany zdraví žáků instruktorem	36
4.3 Základní umělecká škola	37
4.4 Střední škola	38
4.4.1 Žáci nižšího stupně víceletého gymnázia	39
4.5 Metodický pokyn MŠMT k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví	39
4.6 Kvalifikace pedagogického pracovníka (případně instruktora) při výuce lyžování	40
4.7 Odpovědnost školy za újmu způsobenou žákům úrazem	41
4.7.1 Úraz žáka	42
4.7.2 Modelové příklady odpovědnosti za újmu způsobenou žákovi úrazem na lyžařském výcviku	43

5. Pracovněprávní souvislosti spojené s akcemi školy.....	44
5.1 Pracovní cesta.....	44
5.2 Rozvrh pracovní doby při akci školy	46
5.2.1 Délka směn.....	47
5.2.2 Příímá pedagogická činnost na akci školy	48
5.2.3 Práce přesčas	49
5.2.4 Nepřetržitý denní odpočinek	50
5.2.5 Nepřetržitý odpočinek v týdnu.....	52
5.3 Problematika odměňování na akcích školy.....	53
5.3.1 Příplatek za noční práci a práci v sobotu a neděli.....	53
5.3.2 Plat nebo náhradní volno za práci přesčas	53
5.3.3 Příplatek za rozdělenou směnu	55
5.3.4 Příplatek za přímou pedagogickou činnost nad stanovený rozsah.....	55
5.3.5 Odměna za pracovní pohotovost.....	56
5.4 Uzavírání DPP a DPČ při akci školy	56
5.4.1 Vstupní lékařská prohlídka u DPP a DPČ.....	56
5.4.2 Sjednání DPP a DPČ na dohled	57
5.4.3 Odměna z DPP a DPČ	58

Tento informačně-metodický materiál poskytuje školám a školským zařízením ucelený přehled pravidel pro organizaci akcí školy mimo běžné místo vzdělávání a nabízí praktickou oporu pro jejich bezpečné a právně správné zajištění. Vymezuje, co je akcí školy a jaká odpovědnost s ní souvisí, zejména v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví, pracovně právní a obecně dodržování právních předpisů. Současně objasňuje rozdíly mezi povinnými a nepovinnými akcemi, pravidla jejich financování a podmínky účasti žáků. Materiál se věnuje také specifickým situacím, jako jsou jednodenní výlety, školy v přírodě, lyžařské výcviky, zahraniční výjezdy či zapojení žáků se zdravotním znevýhodněním, a přináší praktická doporučení.

Cílem je posílit právní jistotu ředitelů škol a podpořit kvalitní a bezpečnou realizaci akcí školy v každodenní praxi.

Text je členěn podle charakteru poskytovaných informací na části závazné, informativní a doporučující:

Závazné části (označené piktogramem S) – V těchto pasážích MŠMT poskytuje informace o závazných pravidlech vycházejících z platných právních předpisů.

Informativní části (označené piktogramem I) – V těchto pasážích MŠMT informuje o některých zásadních skutečnostech, odkazuje na jiné zdroje informací, případně text uvedený v závazných částech doplňuje dalším výkladem či upřesněním.

Doporučující části (označené piktogramem D) – V těchto pasážích MŠMT metodicky podporuje školy a formuluje konkrétní doporučení pro praxi.

Materiál se vztahuje na mateřské, základní a střední školy a konzervatoře a dále na školská zařízení pro zájmové vzdělávání a školská výchovná a ubytovací zařízení.

Použité zkratky:

ŠZ – [zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání \(školský zákon\)](#), ve znění pozdějších předpisů.

ZPP – [zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnicích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů](#).

ZP – [zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů](#).

ZOVZ – [zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů](#).

ObčZ – [zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů](#).

nařízení GDPR – [nařízení Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů \(GDPR\)](#).

Škola – Pojem *škola* se v tomto textu používá jako souhrnné označení pro školy a školská zařízení, pokud z konkrétní kapitoly nebo textu nevyplývá, že se vztahuje pouze na určitý druh školy nebo školského zařízení.

Střední škola – Pojem *střední škola* se v textu používá k označení všech typů středních škol a konzervatoří.

Žák – Pojem *žák* se v textu používá jako souhrnné označení pro dítě v předškolním vzdělávání, žáka základní či střední školy a účastníka zájmového vzdělávání a školských výchovných a ubytovacích služeb, pokud z konkrétní kapitoly nebo textu nevyplývá jinak.

Dítě – Pojem *dítě* se v textu kromě označení dítěte v předškolním vzdělávání používá v kapitole 5 k označení účastníka zotavovací akce nebo školy v přírodě ve smyslu, jak je užíván v ZOVZ.

ŠVP – Školní vzdělávací program.

1. Vymezení akce školy

1.1 Základní vymezení dle školských právních předpisů

Právní předpisy předpokládají, že vzdělávání se uskutečňuje především na místě, které je zapsané v rejstříku škol a školských zařízení. Zároveň však výslovně připouští, že vzdělávání může probíhat i mimo uvedené místo. Konání takových akcí vyplývá i ze vzdělávacích programů.

V praxi škol se běžně používají ne zcela vhodné pojmy “mimoškolní akce” nebo “vzdělávací akce pořádaná mimo školu”. Tyto pojmy nejsou výslovně právními předpisy vymezeny. Jde zpravidla o akce s konkrétním vzdělávacím cílem, které jsou organizovány školou nebo školským zařízením mimo místo, kde probíhá vzdělávání nebo poskytování školských služeb, zapsané v rejstříku škol a školských zařízení, tj. mimo budovu školy nebo školského zařízení nebo (v případě lesní mateřské školy) mimo území, kde zejména probíhá pedagogický program a kde má škola zázemí.

Může se jednat například o exkurze, výlety, studijní výjezdy do zahraničí, zotavovací akce či školy v přírodě, lyžařské výcviky, plavecké kurzy, adaptační kurzy, projektové dny, soutěže, přehlídky nebo kulturní a sportovní akce. I když probíhají mimo budovu školy nebo školského zařízení, jsou zpravidla součástí výchovně-vzdělávací činnosti školy nebo školského zařízení, a proto se na ně vztahují příslušná pravidla, stanovená v právních předpisech. Z hlediska doby trvání se může jednat o akce krátkodobé, uskutečňované v době běžného rozvrhu vyučování (např. jednorázo-

vá sportovní akce), případně po vyučování (např. akce konaná v rámci činnosti školní družiny). Může se však jednat i o akce vícedenní (např. lyžařský výcvik). Pro účely tohoto materiálu se pro všechny výše uvedené formy používá jednotné označení **akce školy**.

§ Akce školy mohou být uskutečňovány jak školou, tak školským zařízením. Základní rámec pořádání akcí školy blíže vymezují příslušné prováděcí vyhlášky:

A. Předškolní vzdělávání

§ Mateřská škola může organizovat zotavovací pobyty dětí ve zdravotně příznivém prostředí bez přerušení vzdělávání, školní výlety a další akce související s výchovně vzdělávací činností školy.

([§ 1a odst. 3 vyhlášky č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů](#))

B. Základní vzdělávání

§ Základní škola může v souladu se ŠVP organizovat zotavovací pobyty žáků ve zdravotně příznivém prostředí bez přerušení vzdělávání, výjezdy do zahraničí a další akce související s výchovně vzdělávací činností školy.

([§ 2 odst. 1 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů](#))

C. Základní umělecké vzdělávání

§ Základní umělecká škola může organizovat akce související s výchovně vzdělávací činností, zejména koncerty, výstavy, soutěže, přehlídky, vystoupení a výjezdy do zahraničí.

([§ 1 odst. 9 vyhlášky č. 71/2005 Sb., o základním uměleckém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů](#))

D. Střední vzdělávání:

§ Střední škola může v souladu se ŠVP organizovat lyžařské výchovně výcvikové kurzy, sportovní nebo poznávací turistické kurzy a další akce související s výchovně vzdělávací činností školy a poskytovat žákům možnosti naplnění volného času mimoškolní činností se zaměřením zejména na aktivní odpočinek, rozvoj jejich schopností a zájmů, přípravu na vyučování i na účast v soutěžích a přehlídkách.

([§ 17 odst. 1 vyhlášky č. 13/2005 Sb., o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři, ve znění pozdějších předpisů](#))

I V případě středních škol je **výslovně stanovena možnost, aby střední škola v souladu s ŠVP poskytovala svým žákům naplnění volného času mimoškolními činnostmi**. Důvodem je skutečnost, že žáci středních škol (s výjimkou žáků nižšího stupně šestiletého nebo osmiletého gymnázia nebo odpovídajících ročníků osmiletého vzdělávacího programu konzervatoře) se nemohou účastnit zájmového vzdělávání ve školním klubu ani ve školní družině.

E. Školská zařízení

§ **Školské zařízení poskytuje služby a vzdělávání, které doplňují nebo podporují vzdělávání ve školách nebo s ním přímo souvisejí. Vzdělávání ve školském zařízení pro zájmové vzdělávání se uskutečňuje podle školních vzdělávacích programů (§ 7 odst. 4 ŠZ).**

I V případě školského zařízení se bude jednat zpravidla o akce pořádané školní družinou, školním klubem nebo střediskem volného času, uskutečňované jako činnosti zájmového vzdělávání dle [§ 2 odst. 1 vyhlášky č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů](#). V případě zájmového vzdělávání není okruh činností omezen pouze na výchovně-vzdělávací aktivity, může se proto jednat i o aktivity rekreační či volnočasové.

Jestliže školské zařízení pro zájmové vzdělávání pořádá pro své účastníky takové akce, měly by být popsány v příslušném ŠVP. I v případě osob, které se účastní zájmového vzdělávání v rámci nepravidelné či příležitostné docházky, je třeba zajistit, aby byly k zájmovému vzdělávání přihlášeny.

Dále se může jednat o akce pořádané domovy mládeže, které mohou (v souladu s [vyhláškou č. 108/2005 Sb., o školských výchovných a ubytovacích zařízeních a školských účelových zařízeních, ve znění pozdějších předpisů](#)) také poskytovat žákům výchovně-vzdělávací činnost navazující na výchovně-vzdělávací činnost škol a vést žáky k plnohodnotnému využívání volného času formou zájmových činností.

I Co není akcí školy

Za akci školy se nepovažuje aktivita, která **není organizována školou a uskutečňuje se mimo rámec vzdělávání poskytovaného školou. Může jít například o tyto situace:**

- a) Pedagogický pracovník čerpá dovolenou nebo jiné pracovní volno, žáci jsou uvolněni z výuky a tyto osoby společně realizují určitou aktivitu.
- b) Pedagogický pracovník v době mimo vyučování (například o víkendu), kdy nemá směnu a nepracuje, pořádá pro žáky soukromý výlet.
- c) Žák je uvolněn z výuky a účastní se určité aktivity samostatně nebo spolu se svými rodiči (např. soutěže, sportovní či jiné akce).

V těchto situacích škola aktivitu neorganizuje, nezajišťuje bezpečnost a ochranu zdraví žáků a případná odpovědnost se řídí ObčZ.

D Z hlediska právní jistoty je vhodné, aby ředitel školy **jednoznačně vymezil pravidla pro konání akcí školy** a upravil tuto problematiku v rámci **vnitřních pravidel školy** (např. v pracovním řádu nebo jiném interním předpisu).

Doporučuje se zejména:

- a) stanovit jasná pravidla pro organizaci akcí školy (např. kdo akci navrhuje, kdo stanovuje podmínky jejího konání, kdo a jakým způsobem ji schvaluje apod.),
- b) informovat pedagogické pracovníky, že pokud se s žáky účastní soukromé aktivity, musí tak činit mimo svou pracovní dobu (včetně části pracovní doby, kdy konají práce související s přímou pedagogickou činností),
- c) informovat pedagogické pracovníky, že pokud organizují pro žáky soukromou aktivitu, musí být žákům i jejich zákonným zástupcům zřetelně sděleno, že se nejedná o akci školy,
- d) zajistit, aby informace o případných soukromých aktivitách nebyly šířeny prostřednictvím oficiálních komunikačních nástrojů školy, jako je školní e-mail nebo školní informační systém.

1.2 Podmínky účasti žáků na akci školy

Při organizaci akcí školy a stanovení podmínek účasti žáků je nezbytné vymezit, o jaký typ akce se jedná.

I Jestliže se jedná o akci školy, která je výslovně zakotvena v ŠVP, jde o součást vzdělávání poskytovaného všem žákům.

D U akcí školy, které v ŠVP vymezeny nejsou, ale slouží k doplnění vzdělání v souladu s ŠVP, je vždy nutné uplatňovat zásadu rovného přístupu ke vzdělávání podle [§ 2 odst. 1 písm. a\) ŠZ](#). Je žádoucí, aby škola organizaci a průběh akce nastavila tak, aby se jí mohli účastnit všichni žáci, pro které je určena (např. dle ročníku, věku či oboru vzdělávání), a aby nebyl nikdo znevýhodněn bez legitimního důvodu. V praxi však mohou nastat situace, kdy je účast žáků limitována například kapacitními možnostmi, organizačními podmínkami nebo charakterem konkrétní aktivity. V těchto případech se školy často dostávají do situace, kdy musí rozhodovat o stanovení pravidel účasti a hledat takový postup, který bude přiměřený a zároveň v souladu s právními předpisy a principy rovnosti. **V této souvislosti vzniká otázka, zda lze při rozhodování o zařazení na akci školy zohlednit dřívější problémové chování žáka** a například zakázat účast žákům s výchovnými problémy.

S Pokud žák poruší své povinnosti, může mu být například uloženo kázeňské opatření ve smyslu [§ 31 ŠZ](#) a [§ 17 vyhlášky č. 48/2005 Sb.](#) nebo [§ 10 vyhlášky č. 13/2005 Sb.](#) Žáka, který splnil povinnou školní docházku, lze podmíněně vyloučit nebo vyloučit ze školy. Výchovným opatřením však není zákaz účasti na akci školy. Případné dočasné oddělení žáka od třídy je možné pouze jako reakce na konkrétní chování žáka, které znemožňuje nebo narušuje vzdělávání ostatních žáků (blíže viz metodika MŠMT: [Aktualizována metodika Využití právních opatření při řešení problémového chování žáků na školách - edu.gov.cz](#))

D Pokud jde o nepovinnou akci školy, která není vymezena v ŠVP a představuje nadstandardní nabídku školy, měla by ji škola nabídnout na základě zájmu žáků. V případě zájmu převyšujícího omezenou kapacitu akce lze o účasti žáků rozhodnout na základě kritérií, která **by měla být stanovena předem, musí být přiměřená a nesmí mít diskriminační povahu. U akcí s omezenou kapacitou je vhodné stanovit pozitivní kritéria účasti, tedy vymežit, kdo splňuje podmínky účasti, nikoliv kdo je „vyloučen“**. Takový přístup může být v konkrétní situaci přiměřený a legitimní. Nelze-li tímto způsobem o účasti rozhodnout, je dle názoru MŠMT jediným spravedlivým řešením losování.

Naopak podmínku účasti na akci školy, která by byla vázaná například na neuložení výchovného opatření (napomenutí či důtky), lze považovat za problematickou z důvodu, že:

- a) výchovné opatření je již samo o sobě sankčním opatřením podle [§ 31 ŠZ](#) a [§ 17 vyhlášky č. 48/2005 Sb.](#) a [§ 10 vyhlášky č. 13/2005 Sb.](#),
- b) další negativní důsledky spojené s takovým opatřením (např. zákaz účasti na akci školy) představují druhotnou sankci, která nemá oporu v právním předpisu,
- c) taková podmínka by byla stanovena přímo s cílem vyloučit konkrétního žáka nebo žáky, a mohlo by tedy jít o obcházení zákazu diskriminace a porušení zásady rovného přístupu dle [§ 2 odst. 1 písm. a\) ŠZ](#) (tj. podmínka by zakrývala skutečný záměr, tj. opatření k zamezení účasti konkrétního žáka na akci školy).

§ Pokud se jedná o akci školy, která je pro žáky dle ŠVP povinná, není v žádném případě možné žáka pro jeho chování preventivně vyloučit či stanovovat kritéria, která by v důsledku znemožnila nebo omezila účast určitým žákům.

§ Pokud se žák určité akce neúčastní, škola mu zajistí vzdělávání náhradním způsobem, nejlépe spolu s jinými žáky v budově školy.

§ Podmínkou účasti žáků na akci školy se sportovními činnostmi, včetně povinné výuky plavání, není předložení zvláštního lékařského posudku ani potvrzení o zdravotní způsobilosti. Výuka plavání je součástí povinné výuky dle ŠVP, ostatní sportovní aktivity jsou realizovány v souladu se ŠVP. Škola vychází z předpokladu, že žák je k účasti zdravotně způsobilý a zvláštní prokázání zdravotní způsobilosti po něm nevyžaduje. Zletilý žák nebo zákonný zástupce je povinen školu informovat o změně zdravotní způsobilosti, zdravotních obtížích nebo jiných závažných skutečnostech, které by mohly mít vliv na průběh vzdělávání. Informování se nemusí dít formou předložení lékařského posudku. Lékařský posudek škola vyžaduje jen tehdy, je-li tak stanoveno právním předpisem. Tak tomu je například u školy v přírodě na dobu delší než 5 dnů nebo zotavovací akce ([viz kapitola 2.2](#)).

1.3 Specifika účasti žáků se zdravotním znevýhodněním

§ Školy zajišťují bezpečnost a ochranu zdraví žáků při vzdělávání a činnostech s ním přímo souvisejících podle [§ 29 odst. 2 ŠZ](#). Z toho vyplývá, že za organizaci a bezpečné podmínky během akcí školy nese odpovědnost škola. Zároveň však platí, že odpovědnost za zajištění zdravotní podpory svých dětí mají v rámci výkonu rodičovské odpovědnosti také zákonní zástupci žáků.

§ Obecně platí, že akcí školy se účastní i žáci se zdravotním znevýhodněním. Škola má vynaložit přiměřené úsilí, aby se akce mohli zúčastnit všichni žáci. V jednotlivých případech záleží na konkrétních okolnostech dané akce a zdravotním znevýhodnění daného žáka.

D Zásadní je **včasná a otevřená komunikace se zákonnými zástupci**, s nimiž škola může dohodnout nejvhodnější formu podpory. Postup školy by měl být přiměřený a vždy zaměřený na umožnění bezpečné účasti žáka.

Obvykle lze pro podporu žáka se zdravotním znevýhodněním využít některé z následujících řešení, případně jejich kombinaci:

A. Asistent pedagoga

Působí-li ve škole asistent pedagoga, je vhodné zvážit právě jeho zapojení. Podle [§ 5 odst. 4 písm. e\) vyhlášky č. 27/2016 Sb.](#), o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů, patří mezi činnosti asistenta pedagoga také zajištění nezbytné pomoci žákům při sebeobsluze a pohybu během vyučování a při akcích pořádaných školou mimo místo, kde škola v souladu se zápisem do školského rejstříku uskutečňuje vzdělávání nebo školské služby. Asistent pedagoga může v mnoha případech adekvátně zajistit konkrétní typ podpory, pokud nejde o specifické úkony vyžadující zdravotnickou odbornost.

B. Jiný pedagogický pracovník školy

Škola může zajistit potřebnou podporu prostřednictvím jiného pedagogického pracovníka školy (např. učitele či vychovatele školní družiny). V případě stávajících zaměstnanců je třeba brát v potaz, že tuto činnost zpravidla nebude možné vykonávat v rámci sjednaného druhu práce, pokud by se nemělo jednat pouze o výkon dohledu a z toho vyplývajících činností. Pokud by činnost tohoto pedagogického pracovníka měla spočívat pouze v podpoře žáka se zdravotním znevýhodněním, je možné na dobu trvání akce školy uzavřít s tímto pedagogickým pracovníkem dohodu o provedení práce při splnění pravidla dle [§ 34b ZP](#). Odměnu z této dohody hradí škola, nikoliv zákonní zástupci žáka.

D V případě zajištění podpory žáka asistentem pedagoga nebo jiným pedagogickým pracovníkem lze škole doporučit, aby ve spolupráci se zákonnými zástupci zpracovala **plán zdravotní podpory žáka**. Ředitel školy následně po projednání se zákonnými zástupci žáka určí zaměstnance odpovědného za jeho naplňování. Určený zaměstnanec bude s plánem zdravotní podpory prokazatelně seznámen. Pro usnadnění tvorby dokumentu je možné využít vzor plánu zdravotní podpory dostupný na webu MŠMT <https://edu.gov.cz/sdeleni-msmt-a-mzd-k-zajisteni-zdravotnich-sluzeb-ve-skolach-a-skolskych-zarizenich/>

C. Zdravotnický pracovník

Pokud zdravotní stav žáka vyžaduje odborné úkony, mohou zákonní zástupci zajistit účast zdravotnického pracovníka například prostřednictvím poskytovatele domácí péče. Náklady spojené s účastí zdravotnického pracovníka hradí zákonní zástupci. Smluvní vztah je v tomto případě uzavřen mezi zákonnými zástupci žáka a poskytovatelem služby. Škola následně umožní výkon

nezbytných úkonů v průběhu akce školy. Škola však sama není povinna zdravotnického pracovníka aktivně zajišťovat či ho po dobu akce zaměstnávat.

D. Poskytnutí podpory zákonným zástupcem

Podporu potřebnou pro účast žáka může v některých případech zajistit také jeho zákonný zástupce. Škola v takovém případě umožní zákonnému zástupci poskytovat péči o jeho dítě během akce školy, pokud jsou současně zachována pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví všech dalších zúčastněných žáků. Náklady spojené s účastí zákonného zástupce hradí zákonný zástupce sám a není nutné s ním uzavírat samostatnou smlouvu.

E. Neúčast žáka se zdravotním znevýhodněním na akci školy

Pokud se škola a zákonní zástupci dohodnou, že se žák z důvodu zdravotního stavu akce nezúčastní, má žák po dobu konání akce školy právo na vzdělávání ve škole. Škola zajistí jeho vzdělávání ve škole (například v jiné třídě) tak, aby bylo naplněno nejen jeho právo na vzdělávání, ale byly respektovány i jeho potřeby a zajištěna bezpečnost a další nezbytné podmínky pro jeho vzdělávání.

§ Obecně platí, že akcí školy se účastní i žáci se zdravotním znevýhodněním. Škola má vynaložit přiměřené úsilí, aby se akce mohli zúčastnit všichni žáci. Teprve pokud by šlo o nepřiměřenou zátěž ve smyslu [§ 3 zákona č. 198/2009 Sb., antidiskriminační zákon, ve znění pozdějších předpisů](#), bylo by akceptovatelné, že se žák akce nezúčastní. Naplnění doporučení školského poradenského zařízení však nepředstavuje nepřiměřenou zátěž (nepřiměřenou zátěží není např. stav, kdy se škole nedaří zaměstnat asistenta pedagoga).

Vedle toho pak obecně platí, že škola vždy vyhodnocuje u konkrétní aktivity, zda je k ní žák aktuálně zdravotně způsobilý. Pokud okolnosti nasvědčují tomu, že žák je aktuálně zdravotně nezpůsobilý k určité aktivitě, škola nepřipustí, aby takovou aktivitu konal, a to i v případě, že o tom zákonný zástupce školu předem neinformoval. (Např. žák prohlásí, že má strach z výšek, a proto ho škola nebude nutit stoupat na rozhlednu.)

1.4 Financování akcí školy

Financování akcí školy se řídí jejich povahou a vztahem k povinné výuce podle ŠVP. Je proto nezbytné rozlišovat mezi akcemi školy, které jsou součástí povinného vzdělávání dle ŠVP, a dalšími aktivitami, které výuku pouze v souladu s ŠVP rozšiřují či doplňují. Tento rozdíl určuje, z jakých zdrojů lze náklady hradit a jaké povinnosti má škola vůči žákům a jejich zákonným zástupcům.

1.4.1 Akce školy povinné dle ŠVP

Pokud škola organizuje akci školy, která je součástí povinné výuky dle ŠVP, musí ji být schopna financovat ze svého rozpočtu. V tomto případě škola nesmí úhradu výdajů vyžadovat od zákonných zástupců ani podmiňovat účast žáků jakoukoliv platbou či finančním příspěvkem.

§ V případě škol zřizovaných obcí, krajem nebo svazkem obcí lze z tzv. přímých výdajů na vzdělávání ze státního rozpočtu hradit výdaje na platy pedagogických pracovníků a odměny za práci vykonávanou na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr. Ostatní výdaje (například doprava na akci školy, související učební pomůcky, vstupné apod.) lze hradit z prostředků poskytnutých zřizovatelem.

D Kromě příspěvků žáků či jejich zákonných zástupců, které škola v tomto případě vybírat nemůže, lze pro financování akcí školy povinných dle ŠVP využít i další způsoby, které jsou uvedeny v následující kapitole [1.4.2](#). Takové řešení však nelze jednoznačně doporučit, jelikož se zpravidla jedná o dobrovolně poskytované finanční prostředky. Povinnou výuku podle ŠVP by měla být škola schopna standardně zajišťovat z přímých výdajů na vzdělávání ze státního rozpočtu (platy pedagogických pracovníků) a z pravidelného příspěvku zřizovatele do rozpočtu školy na neinvestiční výdaje. Z tohoto důvodu doporučujeme, aby školy v přírodě nebyly organizovány jako součást povinné výuky dle ŠVP, ale jako ostatní akce školy, jak jsou uvedeny v kapitole [1.4.2](#).

D Realizace výuky plavání intenzivní pobytovou formou ve školách zřízených státem, krajem, obcí či svazkem obcí: MŠMT považuje realizaci povinné výuky plavání formou intenzivního pobytového kurzu za řešení vhodné pouze ve výjimečných odůvodněných případech. Tento způsob organizace je problematický zejména z hlediska principu bezplatnosti povinného základního vzdělávání, neboť spojuje realizaci povinného vzdělávacího obsahu s finanční spoluúčástí zákonných zástupců na nákladech spojených s ubytováním a stravováním během pobytu v zařízení mimo školu. Výuka plavání je součástí povinného vzdělávacího obsahu základního vzdělávání, a proto musí být poskytována bezplatně. Účast žáka na pobytovém kurzu nelze stanovit jako podmínku pro absolvování povinné výuky plavání ani jiného povinného vzdělávacího obsahu; takové řešení je možné pouze se souhlasem zákonného zástupce žáka.

§ U škol soukromých a církevních zřizovatelů neplatí zásada bezplatnosti vzdělávání. Vzdělávání v těchto školách lze poskytovat za úplatu, jejíž výše není školskými právními předpisy omezena. Výše úplaty zpravidla vychází ze smlouvy mezi zákonným zástupcem, případně zletilým žákem, a právnickou osobou vykonávající činnost školy. Jde o soukromoprávní vztah, který se řídí ObčZ. Záleží na podmínkách příslušné smlouvy, zda úplata zahrnuje i další akce, nebo ne.

§ Ani soukromé a církevní školy nemohou požadovat po žácích nebo zákonných zástupcích, aby náklady na povinnou výuku přímo hradili třetí osobě (např. provozovateli bazénu), protože žák ani jeho zákonný zástupce s takovou osobou nemají smluvní vztah (pokud ho sami nezavřeli).

1.4.2 Ostatní akce školy (nepovinné dle ŠVP)

I Do této kategorie spadají **akce školy, které nejsou dle ŠVP povinné**, ale vzdělávání žáků v souladu s ŠVP doplňují či rozšiřují (např. školy v přírodě). **Financování těchto akcí může být zajištěno stejným způsobem jako u povinných akcí podle ŠVP** (pokud má škola dostatek finančních prostředků). **Dále může být zajištěno i z jiných zdrojů.**

A. Příspěvek žáků nebo zákonných zástupců

Výdaje spojené s akcí školy (např. doprava, ubytování, vstupné) mohou být hrazeny z příspěvků žáků či zákonných zástupců žáků. Škola zpravidla stanoví cenu akce na jednoho žáka a vybere tuto částku předem. Následně konkrétní výdaj nebo službu uhradí poskytovateli, s nímž zpravidla uzavírá smlouvu (např. smlouva o dopravě či smlouva o ubytování).

§ V takovém případě však nemají **žáci ani zákonní zástupci žáků povinnost** výdaje hradit a v případě nesouhlasu s platbou škola nemůže zaplacení vynucovat. Účast žáka na akci školy je v takovém případě dobrovolná. Žák nesmí být za neúčast sankcionován či znevýhodněn a škola mu musí zajistit po dobu trvání akce vzdělávání ve škole v souladu s ŠVP. Škola nemůže požadovat, aby žák, který se akce pro nezaplacení finančního příspěvku neúčastní, zůstal po dobu jejího konání doma. Není mu totiž možné odepřít právo na vzdělávání. Pokud se žák nepovinné akce neúčastní, nesmí být jeho neúčast negativně promítnuta do hodnocení jeho výsledků vzdělávání.

B. Přímá úhrada žáky nebo zákonnými zástupci

Výdaje spojené s akcí školy jsou v tomto případě hrazeny přímou platbou, kdy žáci nebo zákonní zástupci sami hradí výdaj či službu poskytovateli, s nímž zpravidla uzavírají smlouvu. Tento způsob je využíván například u zahraničních zájezdů, kdy žáci či zákonní zástupci hradí cenu zájezdu přímo cestovní kanceláři nebo cestovní agentuře.

§ Co se týče povinnosti k účasti na takové akci školy, platí totéž, co je uvedeno v bodě A.

C. Účelový příspěvek z rozpočtu zřizovatele

Zřizovatel může škole poskytnout finanční prostředky na realizaci některých akcí školy. Zřizovatel může například přispět na dopravu nebo ubytování žáků na škole v přírodě či na vstupné na kulturní představení.

§ Škola, jejíž činnost vykonává právnická osoba zřízená ve formě příspěvkové organizace, jako příjemce finančních prostředků musí s takovým příspěvkem nakládat dle rozpočtových pravidel, tj. řádně jej zařadit do svého rozpočtu a využít ke stanovenému účelu.

D. Příspěvek nebo úhrada spolkem či jiným sdružením

Při některých školách vykonávají činnost dobrovolné **spolky** nebo obdobná sdružení (zejména rodičovská), která mohou vybírat **členské** nebo **dobrovolné příspěvky** a následně z nich

financovat či spolufinancovat některé akce školy. Pokud se spolek rozhodne škole finančně přispět či některý výdaj uhradit, činí tak formou daru (viz bod e) níže) nebo přímou úhradou konkrétních výdajů, kdy spolek například přímo zakoupí vstupenky na kulturní akci.

§ Členství zákonných zástupců ve spolku je však vždy dobrovolné. Pokud se zákonný zástupce rozhodne nepřispět (nebo nebýt vůbec členem spolku), **nesmí to být na újmu žákovi.** Žák má nadále právo účastnit se akcí školy a škola není oprávněna ho z tohoto důvodu vyloučit z budoucích akcí.

E. Dary

Dalším způsobem, jak financovat akce školy, je přijetí daru od třetí osoby. Sponzor (například spolek či jiná fyzická nebo právnická osoba) může škole poskytnout **dar** na konkrétní akci. Ve všech případech platí, že **darované prostředky** podléhají účetní evidenci a škola s nimi nakládá podle pravidel hospodaření.

§ V této souvislosti je třeba upozornit na právní úpravu týkající se škol, které jsou zřízeny ve formě příspěvkové organizace. Příspěvková organizace může do svého vlastnictví nabýt pouze majetek potřebný k výkonu činnosti, pro kterou byla zřízena, a to mimo jiné právě darem s předchozím písemným souhlasem zřizovatele. Podle [§ 37b odst. 1 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů](#), se předchozí souhlas zřizovatele uděluje vždy pouze pro jedno právní jednání a je jeho součástí, s výjimkou peněžitého daru účelově neurčeného, k jehož přijetí může zřizovatel udělit předchozí souhlas společný pro více právních jednání. Není-li předchozí souhlas udělen, k právnímu jednání se nepřihlíží. ([§ 27 odst. 7 zákona č. 250/2000 Sb.](#))

2. Akce školy ve smyslu zákona o ochraně veřejného zdraví

§ V závislosti na charakteru a délce trvání musí být na některé akce školy při splnění zákonných podmínek aplikována pravidla právní úpravy ZOVZ.

Přísnější pravidla platí pro:

- a) zotavovací akci,
- b) školu v přírodě delší než 5 dnů.

Některá pravidla pak platí i pro jinou podobnou akci pro děti nebo školu v přírodě na kratší dobu.

[§ 8 odst. 1 a 2 ZOVZ:](#)

§ **Zotavovací akce** je organizovaný pobyt 30 a více dětí ve věku do 15 let na dobu delší než 5 dnů, jehož účelem je posílit zdraví dětí, zvýšit jejich tělesnou zdatnost, popřípadě i získat specifické znalosti nebo dovednosti. Zotavovací akce se může skládat z více běhů.

Osoba, která přijala děti na zotavovací akci, se pro účely ZOVZ označuje jako **pořádající osoba**.

§ Pro účely účasti na zotavovací akci se za dítě ve věku do 15 let považuje i dítě, které v kalendářním roce, kdy je zotavovací akce pořádána, dovrší věk 15 let.

§ **Školou v přírodě** se rozumí zotavovací pobyt bez přerušení vzdělávání dětí mateřské školy nebo žáků základní školy, který organizuje mateřská nebo základní škola.

§ 12 ZOVZ:

§ **Jiná podobná akce pro děti a škola v přírodě na kratší dobu** je organizovaný pobyt dětí v počtu menším nebo po dobu kratší, než stanoví [§ 8 odst. 1 věta první ZOVZ](#), s výjimkou akcí pořádaných pro děti v poměru rodinném a obdobném, nebo škola v přírodě na dobu 5 dnů nebo kratší.

I V souvislosti s touto problematikou materiál používá v souladu s terminologií ZOVZ pojem dítě, který však nezahrnuje pouze dítě jako osobu vzdělávanou v předškolním vzdělávání, ale označuje obecně osobu mladší 18 let, která může být podle kontextu dítětem ve smyslu ŠZ, žákem základní či střední školy nebo účastníkem zájmového vzdělávání nebo školského výchovného a ubytovacího zařízení.

D **V případě akcí školy, které mají charakter vícedenního pobytu organizovaného mateřskou nebo základní školou, se bude ve většině případů jednat o školu v přírodě. Charakter školy v přírodě budou mít zpravidla i lyžařské výcviky základní školy.** I zde se standardně jedná o zotavovací pobyt bez přerušení vzdělávání, jelikož během lyžařského výcviku dochází ke vzdělávání podle ŠVP, kdy lyžování a snowboarding jsou zároveň vymezeny jako učivo v RVP ZV.

D Zotavovacími akcemi jsou akce splňující podmínky [§ 8 odst. 1 ZOVZ](#). V praxi půjde například o dětské tábory a další pobyty dětí pořádané středisky volného času (případně jinými pořádatelkami osobami). V případě základních a mateřských škol se zotavovací pobyty bez přerušení vzdělávání realizují formou školy v přírodě, proto se na ně vztahují mírnější zákonné požadavky, než je tomu u zotavovacích akcí. O zotavovací akci základní školy se může jednat například tehdy, pokud by se jednalo o dobrovolný pobyt pořádaný školou v období letních prázdnin.

§ Pokud se jedná o školu v přírodě, není dle ZOVZ (na rozdíl od zotavovací akce) rozhodné, kolik dětí (žáků) se školy v přírodě účastní. Zároveň není podstatný ani věk dětí. Z hlediska školy v přírodě je podstatná pouze délka jejího trvání. Pokud přesáhne 5 dnů, podléhá její režim přísnějším pravidlům, jako je tomu (s určitými odchylkami) u zotavovací akce.

§ Akce školy určené pro žáky střední školy (včetně lyžařských výcviků) nemohou definici školy v přírodě naplnovat. Z důvodu věku žáků se často nebude jednat ani o zotavovací akce. Nejčastěji se tedy akce školy určené pro žáky střední školy budou realizovat jako jiná podobná akce ve smyslu [§ 12 ZOVZ](#), případně nemusí režimu ZOVZ podléhat vůbec (pokud se jich budou účastnit pouze žáci starší 18 let).

2.1 Ohlašovací povinnost

- § **Pořádající osoba nebo škola, která vysílá děti na školu v přírodě na dobu delší než 5 dnů, je povinna jeden měsíc před zahájením zotavovací akce nebo školy v přírodě ohlásit příslušnému orgánu ochrany veřejného zdraví**
- a) **termín a místo jejího konání**, a to s uvedením adresy nebo názvu katastrálního území a zeměpisných souřadnic,
  - b) **počet zúčastněných dětí**; jedná-li se o zotavovací akci, počet dětí zúčastněných v každém běhu s uvedením data jeho zahájení a ukončení,
  - c) **způsob jejího zabezpečení pitnou vodou**,
  - d) **způsob zajištění stravování účastníků** a
  - e) **jméno a příjmení odpovědné osoby přítomné na škole v přírodě nebo zotavovací akci**, a to pro každý běh zotavovací akce, a telefonní číslo na ni.

Pokud jsou děti vyslány na školu v přírodě na dobu delší než 5 dnů a pitná voda není zabezpečena osobami uvedenými v [§ 3 odst. 2 ZOVZ](#), předloží pořádající osoba nebo škola protokol o kráceném rozboru jakosti pitné vody jako součást ohlášení. Rozsah kráceného rozboru jakosti pitné vody stanoví prováděcí právní předpis. Protokol nesmí být starší než 3 měsíce. ([§ 8 odst. 3 a odst. 4 ZOVZ](#))

- § Ohlašovací povinnost se týká pouze zotavovacích akcí a dále škol v přírodě na dobu delší než 5 dnů. V případě kratší školy v přírodě nebo jiné podobné akce (ve smyslu [§ 12 ZOVZ](#)) tato povinnost zákonem uložena není. V případě školy v přírodě má ohlašovací povinnost vždy škola (resp. právnická osoba vykonávající činnost školy), která děti na školu v přírodě vysílá. Povinnost tedy nemá například provozovatel objektu, kde jsou děti ubytovány. S ním se může škola dohodnout, že ohlášení provede, nicméně odpovědnost za splnění této povinnosti nese nadále škola, která by si v takovém případě měla ověřit, že k ohlášení skutečně došlo. Místně příslušnou je krajská hygienická stanice, v jejímž správním obvodu je zotavovací akce nebo škola v přírodě konána.

2.2 Podmínky účasti dětí ve škole v přírodě a na zotavovací akci

- § **Škola může na školu v přírodě na dobu delší než 5 dnů vyslat jen dítě, které**
- a) **je zdravotně způsobilé** k účasti na ní,
  - b) **nejeví známky akutního onemocnění** (například horečky nebo průjmu), a
  - c) ve 14 kalendářních dnech před odjezdem do školy v přírodě **nepřišlo do styku s fyzickou osobou nemocnou infekčním onemocněním** nebo podezřelou z nákazy ani mu není nařízeno karanténní opatření.
- ([§ 9 odst. 1 ZOVZ](#))

§ Pořádající osoba může na zotavovací akci přijmout jen dítě, které

- a) je **zdravotně způsobilé** k účasti na ní,
- b) **nejeví známky akutního onemocnění** (například horečky nebo průjmu), a
- c) ve 14 kalendářních dnech před odjezdem do školy v přírodě **nepřišlo do styku s fyzickou osobou nemocnou infekčním onemocněním** nebo podezřelou z nákazy ani mu není nařízeno karanténní opatření.
- d) **podrobilo se stanoveným pravidelným očkováním** nebo má doklad, že je proti nákaze imunní nebo že se nemůže očkování podrobit pro kontraindikaci.

([§ 9 odst. 2 ZOVZ](#))

I Opět platí, že uvedené podmínky účasti se vztahují pouze na zotavovací akce a dále na školy v přírodě na dobu delší než 5 dnů. Kratších škol v přírodě a jiných podobných akcí ve smyslu [§ 12 ZOVZ](#) se pravidla netýkají.

§ Podmínky účasti dítěte ve škole v přírodě na dobu delší než 5 dnů a na zotavovací akci jsou v prvních třech bodech (zdravotní způsobilost, absence známek akutního onemocnění a tzv. bezinfekčnost) totožné. Rozdíl však spočívá v tom, že v případě školy v přírodě na dobu delší než 5 dnů není podmínkou, aby se dítě podrobilo očkováním (případně mělo doklad, že je proti nákaze imunní nebo se očkovat nemůže pro kontraindikaci). Škola proto při vysílání dětí na školu v přírodě bez ohledu na dobu jejího trvání nesmí příslušný doklad vyžadovat.

Zdravotní způsobilost dítěte k účasti na škole v přírodě delší než 5 dnů nebo na zotavovací akci posuzuje registrující poskytovatel v oboru praktické lékařství pro děti a dorost, který za tímto účelem vystaví posudek. Jestliže dítě registrujícího poskytovatele nemá, vydá jej jakýkoliv jiný poskytovatel v oboru praktické lékařství pro děti a dorost. Posudek o zdravotní způsobilosti dítěte má platnost po dobu dvou let od data vystavení, pokud během této doby nedošlo ke změně zdravotní způsobilosti dítěte. Při kontrole posudků je nutné ověřit, zda posudek nestanovuje způsobilost výhradně pro konkrétní akci školy. Pokud je způsobilost takto omezena, nelze posudek automaticky použít pro jakékoliv jiné akce školy konané v době jeho platnosti a je nutné vždy posoudit, zda je jeho další použití možné.

U zotavovacích akcí registrující poskytovatel dále uvede, zda se dítě podrobilo stanoveným pravidelným očkováním nebo má doklad, že je proti nákaze imunní nebo že se nemůže očkování podrobit pro kontraindikaci.

D Posouzení zdravotní způsobilosti dítěte a informaci o jeho očkování je nutné vnímat odděleně. Neočkování samo o sobě nemá vést k posudkovému závěru, že dítě není zdravotně způsobilé k účasti na škole v přírodě nebo zotavovací akci. Pokud například lékař uvede závěr o zdravotní nezpůsobilosti dítěte ke škole v přírodě pouze z důvodu neočkování, lze doporučit, aby ho zákonný zástupce požádal o upřesnění, zda je dítě skutečně v souvislosti s neočkováním zdravotně nezpůsobilé. Pokud tomu tak není, neměl by posudek obsahovat závěr o zdravotní nezpůsobilosti.

- § Součástí podmínek účasti dítěte ve škole v přírodě na dobu delší než 5 dnů a na zotavovací akci je také tzv. prohlášení o bezinfekčnosti, které vystavuje zákonný zástupce dítěte (nebo jím písemně zmocněná osoba). V prohlášení musí být uvedeno, že dítě nejeví známky akutního onemocnění a v posledních 14 dnech nepřišlo do styku s infekční osobou; prohlášení nesmí být starší než jeden den.
- § Oba dokumenty (posudek o zdravotní způsobilosti i prohlášení o bezinfekčnosti) předává zákonný zástupce školy nebo pořádající osobě. ZOVZ stanovuje, že při převzetí těchto dokumentů je vyžadována účast zdravotníka. Může je tedy převzít přímo zdravotník, případně i jiná osoba, avšak v přítomnosti zdravotníka. ZOVZ dále stanovuje, že škola nebo pořádající osoba posudek o zdravotní způsobilosti po skončení školy v přírodě na dobu delší než 5 dnů nebo zotavovací akci zákonnému zástupci vrátí.
- § Posudek o zdravotní způsobilosti se předává jako originál nebo úředně ověřená kopie.

D Posudek o zdravotní způsobilosti obsahuje osobní údaje a může obsahovat údaje o zdravotním stavu. Je třeba postupovat v souladu s nařízením GDPR a vnitřními pravidly školy pro ochranu osobních údajů. Doporučujeme uchovávat posudky odděleně od ostatní dokumentace a zabezpečit je tak, aby byly chráněny proti neoprávněnému přístupu nebo zneužití.

2.3 Podmínky účasti fyzických osob činných při škole v přírodě a zotavovací akci

§ Fyzické osoby činné při škole v přírodě nebo zotavovací akci jako dozor nebo zdravotník musejí být k této činnosti zdravotně způsobilé.

Fyzické osoby činné při stravování musí splňovat požadavky stanovené pro výkon činností epidemiologicky závažných v [§ 19 odst. 2](#) a [odst. 3 větě první ZOVZ](#). ([§ 10 ZOVZ](#))

I V souvislosti s účastí fyzických osob činných při škole v přírodě a zotavovací akci užívá ZOVZ pojem dozor, který je ovšem třeba vykládat jako dohled, jak je vymezen a užíván dle právní úpravy obsažené v občanském zákoníku a ŠZ. Podmínky účasti těchto osob se vztahují na zotavovací akce a všechny školy v přírodě, včetně škol v přírodě v délce do 5 dnů.

§ Osoby činné při škole v přírodě nebo zotavovací akci tedy musí vysílající škola (v případě školy v přírodě) nebo pořádající osobě (v případě zotavovací akce) doložit a předat posudek o své zdravotní způsobilosti vydaný poskytovatelem v oboru všeobecné praktické lékařství nebo praktické lékařství pro děti a dorost. Posudek má (stejně jako v případě posudku o zdravotní způsobilosti dětí) platnost 2 roky.

§ Posudek o zdravotní způsobilosti se předává jako originál nebo úředně ověřená kopie.

D Posudek o zdravotní způsobilosti obsahuje osobní údaje a může obsahovat údaje o zdravotním stavu. Je třeba postupovat v souladu s nařízením GDPR a vnitřními pravidly školy pro ochranu osobních údajů. Doporučujeme uchovávat posudky odděleně od ostatní dokumentace a zabezpečit je tak, aby byly chráněny proti neoprávněnému přístupu nebo zneužití.

§ Výjimka z povinnosti doložit posudek o zdravotní způsobilosti se podle [§ 10 odst. 2 ZOVZ](#) týká osob, které jsou při škole v přírodě nebo zotavovací akci činné jako pedagogický pracovník nebo zdravotnický pracovník. Ti posudek doložit nemusí. Pedagogickým pracovníkem je osoba, která koná přímou pedagogickou činnost ve smyslu [§ 2 ZPP](#). Zdravotnickým pracovníkem osoba, která vykonává zdravotnické povolání lékaře, zubního lékaře nebo farmaceuta, a dále osoba, která vykonává zdravotnické povolání podle zákona č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních, ve znění pozdějších předpisů.

I Je-li v pozici zdravotníka **osoba**, která vedle činnosti ve škole v přírodě **vykonává** například **povolání lékaře**, není stanovena povinnost, aby vysílající škole tento zdravotník dokládal **posudek** o zdravotní způsobilosti. A škola od něj posudek **nemusí vyžadovat**. Totéž platí pro osoby činné při škole v přírodě, které jsou zaměstnány na pozici pedagogického pracovníka.

Je však nutné upozornit, že pokud škola na školu v přírodě vyšle **zaměstnance, který není pedagogickým ani zdravotnickým pracovníkem** (například rodiče svých žáků na základě dohody o provedení práce pro výkon činnosti, která není přímou pedagogickou činností), **musí** tato osoba škole posudek o zdravotní způsobilosti **doložit**. To platí i v případě, že u daného zaměstnance není povinnost absolvovat vstupní lékařskou prohlídku v souvislosti se vznikem jeho pracovněprávního vztahu (viz kapitola [5.4.1](#)).

§ Osoby podílející se na zajištění stravování musí splňovat požadavky stanovené pro výkon činností epidemiologicky závažných, tedy mít odpovídající znalosti potřebné k ochraně veřejného zdraví. Rozsah těchto znalostí stanoví [vyhláška č. 490/2000 Sb., o rozsahu znalostí a dalších podmínkách k získání odborné způsobilosti v některých oborech ochrany veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů](#). Není výslovně stanoveno, že tyto osoby mají znalosti vysílající škole konkrétním způsobem prokázat či doložit. Při výkonu dozoru je však může ověřit kontrolující zaměstnanec příslušné krajské hygienické stanice. Je tedy na odpovědnosti vysílající školy, aby vhodným způsobem ověřila, zda osoba příslušné znalosti má.

2.4 Povinnost účasti zdravotníka

§ Škola, která vysílá děti na školu v přírodě na dobu delší než 5 dnů, a pořádající osoba jsou povinny zajistit základní péči o zdraví všech účastníků po dobu konání zotavovací akce nebo školy v přírodě, kontrolu dodržování hygienických požadavků stanovených tímto zákonem a prováděcím právním předpisem a kontrolu dodržování zásad osobní hygieny fyzickými osobami uvedenými v § 10 odst. 3 způsobilou fyzickou osobou (zdravotníkem).
([§ 11 odst. 1 písm. a\) ZOVZ](#))

I I zde platí, že povinnost zajistit zdravotníka se vztahuje pouze na zotavovací akce a dále na školy v přírodě na dobu delší než 5 dnů. Kratších škol v přírodě a jiných podobných akcí ve smyslu [§ 12 ZOVZ](#) se pravidla netýkají. Pokud se u kratších škol v přírodě vysílající škola rozhodne účast zdravotníka zajistit, jedná v takovém případě dobrovolně.

D Účast osoby s kvalifikací zdravotníka na kratší škole v přírodě a jiné podobné akci považujeme za vhodnou a lze ji jednoznačně doporučit.

§ ZOVZ dále v [§ 11 odst. 1](#) přímo stanovuje předpoklady pro výkon činnosti zdravotníka, kterým může být fyzická osoba, jež:

- a) **získala způsobilost k výkonu zdravotnického povolání** lékaře, zubního lékaře, všeobecné sestry, porodní asistentky, zdravotnického záchranáře nebo zdravotnického asistenta, nebo
- b) **je studentem studijního programu** v oblasti vzdělávání všeobecné lékařství a zubní lékařství po úspěšném ukončení třetího ročníku, nebo
- c) **absolvovala kurz první pomoci** se zaměřením na zdravotnickou činnost při škole v přírodě nebo zotavovací akci.

§ Za splnění předpokladů pro výkon činnosti zdravotníka odpovídá v případě zotavovací akce osoba pořádající a v případě školy v přírodě vysílající škola.

D Těm lze jednoznačně doporučit, aby si s dostatečným předstihem ověřily splnění požadovaných předpokladů a osobu, kterou hodlají touto činností pověřit, vyzvali k doložení příslušných dokladů:

- **v případě osob uvedených pod písm. a)** doklad o dosaženém vzdělání (např. úředně ověřenou kopii vysokoškolského diplomu),
- **v případě osob uvedených pod písm. b)** písemné potvrzení vydané příslušnou vysokou školou,
- **v případě osob uvedených pod písm. c)** doklad o absolvování příslušného kurzu, přičemž obsahové náležitosti takového kurzu jsou stanoveny [v příloze č. 2 vyhlášky č. 106/2001 Sb., o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti, ve znění pozdějších předpisů](#).

§ Právní předpisy nestanovují povinnost si kurz první pomoci se zaměřením na zdravotnickou činnost při škole v přírodě nebo zotavovací akci v pravidelných intervalech obnovovat, dále doplňovat ani kurz opakovaně absolvovat. Případný požadavek na obnovení kurzu je však považován za prohlubování kvalifikace podle [§ 230 ZP](#), které může zaměstnavatel zaměstnanci uložit, a to i v případě, že již v minulosti kurz v této oblasti absolvoval.

D Pokud by ředitel školy vyžadoval obnovení příslušného kurzu či absolvování kurzu nového, doporučujeme nepostupovat takto plošně, ale posuzovat potřebu individuálně s ohledem na konkrétní okolnosti. Obnovení může mít opodstatnění například tehdy, pokud se zaměstnanec po několik let souvisle jako zdravotník neúčastnil školy v přírodě nebo jde o nově přijí-

tého zaměstnance, u něhož od absolvování kurzu uplynula natolik dlouhá doba, že mohou vzniknout důvodné pochybnosti o tom, že daná osoba má dostatečné schopnosti. V tomto kontextu je třeba zohlednit i povinnost zaměstnavatele podle § 103 odst. 1 písm. a) ZP, podle níž nesmí připustit, aby zaměstnanec vykonával práce, jejichž náročnost neodpovídá jeho schopnostem a zdravotní způsobilosti.

§ Dle [§ 11 odst. 1 ZOZV](#) je **činnost zdravotníka** vymezena následujícím způsobem:

- a) **zajištění** péče o zdraví dětí a dalších účastníků akce. U osob činných při stravování kontroluje dodržování zásad osobní hygieny (tyto zásady pro stravovací služby upravuje [vyhláška č. 137/2004 Sb., o hygienických požadavcích na stravovací služby a o zásadách osobní a provozní hygieny při činnostech epidemiologicky závažných, ve znění pozdějších předpisů](#)),
- b) **účast při převzetí** posudků o zdravotní způsobilosti a prohlášení podle [§ 9 odst. 3](#) a [§ 10 odst. 2 ZOZV](#),
- c) **podíl na sestavování jídelníčku** a denního režimu zotavovací akce nebo školy v přírodě,
- d) **dosazitelnost** po dobu 24 hodin denně po celou dobu konání zotavovací akce nebo školy v přírodě,
- e) **pořízení výpisu z posudků** o zdravotní způsobilosti podle [§ 9 odst. 3](#) a [§ 10 odst. 2 ZOZV](#); ve výpisu uvede závěr posudku a identifikaci poskytovatele zdravotních služeb, který posudek vydal.

! Z [§ 11 odst. 1 ZOZV](#) plyne oprávnění zdravotníka poskytovat základní péči o zdraví. Zdravotník je oprávněn provádět zdravotní úkony, ke kterým je způsobilý. Je třeba vyjít především z [přílohy č. 2 k vyhlášce č. 106/2001 Sb.](#), kde je upravena náplň kurzu první pomoci pro zdravotníka zotavovacích akcí a škol v přírodě. Z tohoto důvodu nelze po zdravotníkovi spravedlivě požadovat, aby poskytoval úkony, ke kterým nemá odbornost nebo ke kterým chybí patřičné vybavení. Zdravotník může podat léky, k jejichž podání má odbornost.

2.5 Další povinnosti vysílající školy a pořádající osoby

§ Některé z povinností, které se vztahují na školy v přírodě na dobu delší než 5 dnů a zotavovací akce stanovené v [§ 11 ZOZV](#), byly již blíže popsány v předchozích kapitolách. Podle nich mají školy a pořádající osoby povinnost zajistit:

- a) zdravotníka a jeho účast při určitých činnostech nebo úkonech ([kapitola 2.4](#)),
- b) účast pouze způsobilých fyzických osob ([kapitola 2.3](#)),
- c) vrácení zdravotních posudků dětí i ostatních fyzických osob po skončení školy v přírodě nebo zotavovací akce ([kapitola 2.2](#)).

Nad rámec výše uvedeného dále [§ 11 odst. 1 ZOZV v písm. d\) až f\)](#) stanovuje pro školy v přírodě na dobu delší než 5 dnů a zotavovací akce další speciální povinnosti. Ty se opět netýkají kratších škol v přírodě a jiných podobných akcí ve smyslu [§ 12 ZOZV](#).

Součástí povinností vysílající školy a pořádající osoby je zajištění odpovídajícího **vybavení lékárničky** podle druhu a charakteru akce. Minimální obsah lékárničky pro tyto příležitosti stanoví [příloha č. 4 k vyhlášce č. 106/2001 Sb.](#)

Dále je nutné vést **zdravotnický deník** a seznam všech účastníků, včetně prohlášení o bezinfekčnosti podle [§ 9 odst. 3 ZOVZ](#) a výpisů z posudků o zdravotní způsobilosti dětí i ostatních fyzických osob, které se školy v přírodě nebo zotavovací akce účastní nebo při ní vykonávají činnost. Tyto dokumenty je třeba uchovávat po dobu šesti měsíců od ukončení školy v přírodě nebo zotavovací akce.

Vysílající škola nebo pořádající osoba mají rovněž povinnost zajistit informovanost osoby, která má dítě v péči, o zdravotních potížích, které dítě v průběhu školy v přírodě nebo zotavovací akce prodělalo, a o případném kontaktu s infekcí.

§ Pořádající osoba je dále povinna zajistit instruktáž všech fyzických osob činných na zotavovací akci, s výjimkou zdravotníka, o hygienických požadavcích na tyto akce a o předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění a jiných poškození zdraví včetně základů první pomoci, pokud se takové instruktáže dosud nezúčastnily.

[\(§ 11 odst. 2 ZOVZ\)](#)

§ Výše uvedená povinnost stanovená v § 11 odst. 2 ZOVZ se vztahuje na pořádající osobu, a platí tedy jen pro zotavovací akce. Vysílající škola tuto povinnost v případě školy v přírodě stanovenou nemá, a to ani v případě školy v přírodě na dobu delší než 5 dnů.

D Přestože právní předpis tuto povinnost u školy v přírodě nestanoví, lze doporučit alespoň základní instruktáž zaměřenou na poskytování první pomoci. Takové poučení může přispět k včasné a správné reakci při úrazu či náhlém zhoršení zdravotního stavu žáků a posílit celkovou bezpečnost pobytu.

2.6 Povinnosti dle vyhlášky č. 106/2001 Sb.

§ Pro zotavovací akce jsou další povinnosti stanoveny v již zmiňované [vyhlášce č. 106/2001 Sb.](#), která upravuje hygienické požadavky na umístění, prostorové podmínky a funkční členění staveb a zařízení, včetně jejich vybavení, na ubytování, osvětlení, úklid, zásobování vodou, odstraňování odpadů a odpadních vod, na stravování a režim dne zotavovacích akcí.

- I Součástí [vyhlášky č. 106/2001 Sb.](#) jsou dále přílohy, které se kromě zotavovacích akcí vztahují i na školy v přírodě:
- [příloha č. 1](#) stanovuje podmínky pro podávání a použití některých potravin a přípravu pokrmů,
  - [příloha č. 2](#) určuje náplň kurzu první pomoci pro zdravotníka,
  - [příloha č. 3](#) určuje vzor posudku o zdravotní způsobilosti dítěte k účasti na zotavovací akci a škole v přírodě,
  - [příloha č. 4](#) stanovuje minimální rozsah vybavení lékárničky pro zotavovací akce a pro školy v přírodě.

2.7 Povinnosti v případě jiných podobných akcí a škol v přírodě na kratší dobu

- § V případě jiné podobné akce pro děti (jak je vymezena i v [kapitole 2](#)) musí osoba, která akci pořádá, zajistit:
- hygienicky nezávadný stav zařízení,
  - zásobování akce pitnou vodou v rozsahu stanoveném prováděcím právním předpisem pro zotavovací akce a
  - účast pouze fyzických osob, které splňují podmínky stanovené v [§ 10 odst. 1](#) a [3 ZOVZ](#).

- § Škola, která vysílá děti na školu v přírodě na dobu 5 dnů nebo kratší, musí:
- zajistit hygienicky nezávadný stav zařízení,
  - zásobování akce pitnou vodou v rozsahu stanoveném prováděcím právním předpisem pro zotavovací akce.

[\(§ 12 ZOVZ\)](#)

- § O jinou podobnou akci pro děti ve smyslu [§ 12 ZOVZ](#) se jedná v případě organizovaného pobytu, který není zotavovací akcí, tj. například jde o pobyt 29 a méně dětí bez ohledu na délku pobytu anebo pobyt 30 a více dětí na dobu 5 a méně dnů, pokud nejde o školu v přírodě. U takové akce je třeba splnit povinnosti dle [§ 12 ZOVZ](#).

Na tomto místě je třeba upozornit, že [§ 10 ZOVZ](#) v případě školy v přírodě nerozlišuje mezi školou v přírodě na dobu delší než pět dnů a kratší školou v přírodě. Lze proto konstatovat, že [§ 10 ZOVZ](#) (stanovující podmínky účasti fyzických osob činných při škole v přírodě a zotavovací akci) se vztahuje i na kratší školy v přírodě.

- D I v případě školy v přírodě na dobu 5 dnů nebo kratší lze proto jednoznačně doporučit, aby vysílající škola po osobách činných jako dozor nebo zdravotník, pokud nejsou zdravotnickým pracovníkem ani pedagogickým pracovníkem (viz [kapitola 2.3](#)), vždy vyžadovala doložení posudku o zdravotní způsobilosti.

3. Zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví žáků

Tato kapitola vymezuje základní principy zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků na akcích školy.

3.1 Obecný rámec zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví žáků

§ Školy a školská zařízení zajišťují bezpečnost a ochranu zdraví dětí, žáků a studentů při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb a poskytují žákům a studentům nezbytné informace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví. (§ 29 odst. 2 ŠZ)

§ § 29 odst. 2 ŠZ stanovuje obecnou povinnost škol zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví žáků.

Tuto povinnost má vždy právnická osoba vykonávající činnost školy bez ohledu na to, zda se činnost odehrává v budově školy nebo mimo ni. **Zákon neumožňuje přímo přenést tuto povinnost na jiný subjekt**, jako je lyžařská škola v případě lyžařského výcviku nebo provozovatel ubytovacího zařízení při škole v přírodě. Současně nelze tuto povinnost přenést na zákonné zástupce. Tím však není dotčeno případné právo právnické osoby vykonávající činnost školy na regresní náhradu vůči osobám, které škodu způsobily.

D Bezpečnost a ochranu zdraví žáků škola zajišťuje prostřednictvím souboru vzájemně provázaných opatření. Ta zahrnují celkové organizační a provozní uspořádání činností, vhodné nastavení bezpečnostních podmínek a prostředí, jasné vymezení odpovědností zaměstnanců a systematické poskytování informací žákům. Tato obecná opatření vytvářejí základní rámec, na který následně navazuje zejména **poučování žáků a výkon dohledu při jednotlivých činnostech včetně akcí školy.**

§ Pedagogický pracovník je povinen chránit bezpečí a zdraví dítěte, žáka a studenta a předcházet všem formám rizikového chování ve školách a školských zařízeních. (§ 22b písm. c) ŠZ)

D Vzhledem k tomu, že školy zajišťují své povinnosti v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví žáků prostřednictvím svých zaměstnanců (zejména pedagogických pracovníků), je vhodné tuto oblast zohlednit i v pracovněprávním vztahu zaměstnavatele a zaměstnance. ŠZ výslovně ukládá všem pedagogickým pracovníkům povinnost chránit bezpečí a zdraví žáků, proto lze doporučit, aby byla tato povinnost (včetně povinnosti konat nad žáky dohled) promítnuta do vnitřních předpisů školy, do náplně práce příslušných zaměstnanců a do konkrétních pokynů vedoucích zaměstnanců.

3.1.1 Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví osobou odlišnou od právnické osoby vykonávající činnost školy

V praxi škol se objevuje otázka, zda je možné zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků v určitém rozsahu svěřit třetí osobě, která není zaměstnanec školy, například provozovateli ubytovacího zařízení, který nabízí službu nočního hlídání prostřednictvím vlastního zaměstnance.

§ Škola může uzavřít smluvní vztah s jiným subjektem, který se zaváže k provádění určitých činností při ochraně bezpečnosti a zdraví žáků. I v tomto případě je nutné vycházet ze základní zásady, že odpovědnost za zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků má právnická osoba vykonávající činnost školy. Této povinnosti se nelze smluvně zprostit převedením na jiný subjekt. Škola je i nadále povinna zajistit bezpečnost v souladu s příslušnými prováděcími vyhláškami, jak je blíže popsáno v [kapitole 4](#) (v případě základní školy v souladu s [§ 3 vyhlášky č. 48/2005 Sb.](#)).

§ Zapojení osoby odlišné od právnické osoby vykonávající činnost školy do činností v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví žáků na základě smlouvy tak může představovat doplňkové opatření, které nenahrazuje zákonnou povinnost školy.

3.2 Poučení žáků

D V praxi škol je **zásadním nástrojem zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví cílené poučování žáků**, které může být podle konkrétní situace realizováno jak ústně, tak i písemně. Poučení zahrnuje zpravidla:

- informování o rizicích spojených s konkrétními činnostmi,
- konkrétní pokyny v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví,
- seznamování s relevantními právními předpisy,
- seznámení se školním řádem a vnitřním řádem (dle [§ 30 ŠZ](#) upravují mimo jiné podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví).

D Poučení je vždy poskytováno **způsobem přiměřeným věku a rozumové vyspělosti žáků**. U starších žáků představuje poučení zásadní preventivní nástroj, protože jsou schopni pokyny plně pochopit a nést odpovědnost za jejich dodržování. Naopak u **děti v mateřské škole** má poučení pouze **doplňkový a podpůrný charakter**, proto by měl být hlavní důraz kladen na **přímý dohled a zajištění bezpečného prostředí**.

D Lze doporučit, aby škola vytvářela konkrétní podklady pro poučení žáků, například **osnovy nebo tematické okruhy poučení**, případně **poučení přizpůsobená konkrétním akcím** (pro školy v přírodě, výlety, lyžařské kurzy, exkurze, sportovní dny). Poučení by mělo vždy reflektovat specifika dané akce, její program, prostředí a míru rizika. Obecná poučení mohou být užitečná, ale škola by vždy měla zohlednit i konkrétní podmínky jednotlivých akcí školy.

D V souvislosti s poučováním žáků by škola měla vést průkazné záznamy o tom, že poučení proběhlo, zejména záznam o tom, **kdy, kým a v jakém rozsahu** bylo poučení provedeno (např. v třídní knize). V některých případech lze využít i **podpisové archy** žáků stvrzující jejich seznámení s provedeným poučením. Tento postup je možné využít u rizikovějších činností, není však povinný. Podpis žáka, kterým potvrzuje seznámení s poučením, není namísto vyžadovat automaticky či plošně. Vždy je třeba zvažovat vhodnost takového požadavku s ohledem na obsah podepisovaného dokumentu, věk žáka a jeho rozumovou vyspělost.

3.3 Dohled nad žáky

3.3.1 Zajištění dohledu obecně

§ Ředitel školy odpovídá za zajištění dohledu nad dětmi a nezletilými žáky ve škole a školském zařízení. (§ 164 odst. 1 písm. h) ŠZ)

§ Ředitel školy má odpovědnost, aby byl nad žáky zajištěn dohled. Tato povinnost se vztahuje výhradně na nezletilé; nad zletilými žáky dohled vykonáván být nemusí. Neznamená to však, že by škola neměla odpovědnost za zajištění jejich bezpečnosti a ochrany zdraví. Tato povinnost trvá i nadále.

D Nicméně s ohledem na věk zletilých žáků se předpokládá, že škola tuto povinnost naplňuje jiným způsobem, zejména prostřednictvím pravidelného poučování, seznamování s relevantními právními předpisy a poskytováním odpovídajících pokynů.

§ Dohled nad dětmi a nezletilými žáky v případě škol zřízených MŠMT, krajem, obcí nebo dobrovolným svazkem obcí upravuje vyhláška č. 263/2007 Sb., kterou se stanoví pracovní řád pro zaměstnance škol a školských zařízení zřízených Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, krajem, obcí nebo dobrovolným svazkem obcí, ve znění pozdějších předpisů.

§ Pravidla [vyhlášky č. 263/2007 Sb.](#) se nevztahují na dohled ve školách, které nejsou zřizovány výše uvedenými veřejnými zřizovateli. I soukromé a církevní školy však mají podle § 29 odst. 2 ŠZ povinnost zajistit bezpečnost a ochranu zdraví žáků. Stejně tak se odpovědnost ředitele za zajištění dohledu podle [§ 164 odst. 1 písm. h\) ŠZ](#) vztahuje na všechny školy, tedy i na školy soukromé a církevní.

D Ačkoliv se ředitelé soukromých a církevních škol nemusí [vyhláškou č. 263/2007 Sb.](#) přímo řídit, lze jednoznačně doporučit, aby z ní při stanovení pravidel dohledu při akcích školy také vycházeli.

§ Ředitel školy určuje provádění dohledu nad žáky. Vychází z konkrétních podmínek a přihlíží zejména k vykonávané činnosti, věku žáků a jejich rozumové vyspělosti, dopravním a jiným rizikům. ([§ 6 odst. 2 vyhlášky č. 263/2007 Sb.](#))

D Je v kompetenci ředitele školy v souladu s právními předpisy stanovit, jak bude nad žáky při konkrétních činnostech na akcích školy uskutečňován dohled. U činností s menším rizikem ohrožení zdraví může být míra dohledu nižší, zatímco u jiných činností (například při sportovních aktivitách) bude potřeba vyšší. Při určování konkrétních parametrů dohledu je vždy nutné přihlížet také k věku žáků. Jiná úroveň dohledu je potřebná u žáka 1. ročníku základní školy, jiná u žáka 2. ročníku střední školy.

D Metodicky tedy nelze stanovit jednotný model dohledu, použitelný pro všechny činnosti, protože rozsah a míra náležitého dohledu se vždy liší podle konkrétních podmínek, vlastností akce školy a věku žáků.

§ Je však třeba upozornit, že náležitým dohledem nelze rozumět takový dohled, který by byl za normálních okolností vykonáván stále, nepřetržitě a bezprostředně.¹⁾ V některých situacích bude skutečně zapotřebí přímý dohled (například při konkrétní rizikovější aktivitě), zatímco jindy dohled nad žákem vykonáván přímo nebude a nebude to automaticky znamenat porušení povinnosti školy.

3.3.2 Zajištění dohledu nepedagogickým zaměstnancem

§ Dohled může vykonávat vedle pedagogického pracovníka i jiný zletilý zaměstnanec školy, jestliže byl o výkonu tohoto dohledu řádně poučen. O tomto poučení se provede záznam. ([§ 6 odst. 6 vyhlášky č. 263/2007 Sb.](#)) V mateřské škole platí odlišné pravidlo (viz [kapitola 4.1](#)).

§ Dle výkladu MŠMT je pojem „vedle pedagogického pracovníka“ nutné chápat jako „současně s“, z čehož vyplývá, že dohled má být vždy vykonáván alespoň jedním pedagogickým pracovníkem. **Nepedagogický zaměstnanec školy by neměl vykonávat dohled nad žáky zcela samostatně, jeho dohled má být doplňující k dohledu pedagogického pracovníka.** Jak již bylo uvedeno v přechodí kapitole, náležitým dohledem se však nerozumí nepřetržitý a bezprostřední dohled ve všech situacích. Pedagogický pracovník tedy nemusí být fyzicky přítomen u žáků v každém okamžiku při každé jednotlivé činnosti.

§ Pokud jde o personální zajištění, je vždy nutné vycházet z pravidel stanovených v příslušných prováděcích vyhláškách (viz [kapitola 4](#)). Například v mateřské škole lze dohled nepedagogickým zaměstnancem využít pouze v případech výslovně stanovených [vyhláškou č. 14/2005 Sb.](#), případně jako ryze doplňkové opatření, pokud jsou již splněny požadavky na počet osob zajišťujících bezpečnost a ochranu zdraví podle [vyhlášky č. 14/2005 Sb.](#)

¹⁾Tento závěr vyplývá i z judikatury Nejvyššího soudu ČR (např. [HYPERLINK https://www.zakonyprolidi.cz/judikat/nscr/25-cdo-1091-2020](https://www.zakonyprolidi.cz/judikat/nscr/25-cdo-1091-2020) nebo rozsudek sp. zn. 3 Cz 57/68).

Příklad 1:

Při návštěvě zoo s dětmi mateřské školy zajišťuje bezpečnost skupiny o 20 dětech běžné třídy jeden učitel mateřské školy; současně je přítomen i nepedagogický zaměstnanec, který na děti také dohlíží → je v souladu s právními předpisy.

Příklad 2:

Při návštěvě zoo s dětmi mateřské školy zajišťuje bezpečnost skupiny o 30 dětech běžné třídy jeden učitel mateřské školy; současně je přítomen i nepedagogický zaměstnanec, který na děti také dohlíží → není v souladu s právními předpisy.

3.3.3 Noční dohled

A. Zajištění nočního dohledu

§ Standardně je na akcích školy určen pedagogický pracovník k výkonu dohledu v nočních hodinách, a to v rámci předem stanovené pracovní doby. Noční dohled představuje výkon práce, který spadá mezi činnosti související s přímou pedagogickou činností, a proto je nutné zohlednit pracovněprávní souvislosti (viz [kapitola 5](#)).

Jak již bylo uvedeno ([kapitola 3.3.1](#)), dohled nemusí být nepřetržitý a bezprostřední. **Dohled může být zajištěn například dohledem ve společných prostorách a pravidelnými obchůzkami v místech, kde se nachází pokoje žáků, v určených intervalech. Konkrétní podoba výkonu dohledu je stanovena ředitelem školy nebo jím pověřeným zaměstnancem** (např. vedoucím akce), který určí činnosti nočního dohlížejícího tak, aby odpovídaly podmínkám ubytování a charakteru akce školy.

Zajištěním nočního dohledu může být vedle pedagogického pracovníka pověřen také jiný zletilý zaměstnanec školy. Takový zaměstnanec však ani zde nemůže konat dohled samostatně a vždy dohled koná společně s pedagogickým pracovníkem.

V případě mateřské školy je třeba se řídit pravidly stanovenými v [§ 5 vyhlášky č. 14/2005 Sb.](#) (viz [kapitola 4.1](#)). V případě základní školy se počet zaměstnanců zajišťujících bezpečnost a ochranu zdraví v noci řídí obvyklým pravidlem jednoho zaměstnance na 25 žáků (viz [kapitola 4.2](#)).

D Ředitel základní školy však může stanovit výjimku reflektující specifika akce školy a nižší míru rizikovitosti v nočních hodinách. Taková výjimka je podle názoru MŠMT v těchto případech odůvodnitelná, jelikož lze předpokládat, že žáci v noci spí a zdržují se na svých pokojích.

D Při stanovení dohledu je třeba vzít v úvahu zejména charakter a umístění ubytovacího zařízení, jeho dispoziční řešení (rozložení pokojů, počet podlaží, vzdálenosti mezi pokoji), věk žáků, jejich individuální potřeby, skutečnost, zda jsou v objektu ubytováni i další hosté, úroveň zabezpečení zařízení, jakož i případná dopravní či jiná místní rizika.

D Pokud je to v možnostech školy, lze určit pedagogického pracovníka, jenž bude na akci školy zajišťovat právě zejména noční dohled (například nočního vychovatele). Tím se předchází problémům, které vznikají, pokud noční dohled vykonávají učitelé, kteří současně na akci školy zabezpečují i samotné vzdělávání.

B. Doplnkové zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví pracovní pohotovostí

D Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků během nočních hodin lze dále doplnit také využitím pracovní pohotovosti podle [§ 78](#) a [§ 95 ZP](#), kterou se rozumí doba, v níž zaměstnanec nepracuje, avšak je připraven k výkonu práce podle pracovní smlouvy. Zaměstnanec je v této době dosažitelný a připraven nastoupit k výkonu práce v případě naléhavé potřeby (např. při řešení mimořádné události, kterou nezvládne vyřešit zaměstnanec konající dohled).

§ Pracovní pohotovost je vykonávána mimo pracoviště zaměstnavatele. V podmínkách akcí školy bude tímto místem zpravidla ubytovací zařízení. Podle [§ 95 odst. 1 ZP](#) může být pracovní pohotovost nařízena pouze na základě dohody se zaměstnancem; zaměstnavatel ji nemůže bez existence takové dohody zaměstnanci jednostranně uložit.

§ Za dobu pracovní pohotovosti přísluší zaměstnanci odměna (viz [kapitola 5.3.5](#)).

D Využití pracovní pohotovosti může v praxi vhodně doplnit noční dohled na akcích školy, zejména v situacích, kdy je žádoucí zajistit připravenost dalšího zaměstnance k případnému zásahu, aniž by tento zaměstnanec musel po celou dobu sám dohled konat. Není však možné, aby byl celý dohled zajišťován pouze formou pracovní pohotovosti.

Příklad:

Škola pořádá vícedenní akci pro dvě třídy základní školy (celkem 60 žáků). Ředitel školy po vyhodnocení všech podmínek a bezpečnostních rizik v nočních hodinách:

- využije výjimku z obvyklého pravidla jednoho zaměstnance na 25 žáků a určí pro noční dohled jednoho pedagogického pracovníka, a
- s dalším pedagogickým pracovníkem se dohodne na pracovní pohotovosti. Tento zaměstnanec nebude mít v dané době rozvrženou směnu, bude však připraven nastoupit k výkonu práce.

3.4 Specifika výjezdu do zahraničí

§ Základní škola: Mezi účastníky výjezdu do zahraničí zařadí škola pouze ty žáky, kteří předloží písemný souhlas zákonného zástupce žáka a mají uzavřené pojištění odpovědnosti za škodu platné na území příslušného státu a pojištění léčebných výloh v zahraničí nebo v případě výjezdu do členského státu Evropské unie mají Evropský průkaz zdravotního pojištění. ([§ 2 odst. 2 vyhlášky č. 48/2005 Sb.](#))

§ **Základní umělecká škola:** Mezi účastníky výjezdu do zahraničí zařadí škola pouze ty žáky, kteří mají uzavřené pojištění odpovědnosti za škodu platné na území příslušného státu a pojištění léčebných výloh v zahraničí nebo v případě výjezdu do členského státu Evropské unie, státu Evropského hospodářského prostoru nebo Švýcarské konfederace mají Evropský průkaz zdravotního pojištění nebo potvrzení tento průkaz nahrazující. Nezletilý žák předloží i písemný souhlas zákonného zástupce. ([§ 1 odst. 10 vyhlášky č. 71/2005 Sb.](#))

§ **Střední škola:** Mezi účastníky výjezdu do zahraničí zařadí škola pouze ty žáky, kteří mají uzavřené pojištění léčebných výloh v zahraničí a pojištění odpovědnosti za škodu platné na území příslušného státu. V případě výjezdu do členského státu Evropské unie postačí namísto pojištění léčebných výloh Evropský průkaz zdravotního pojištění nebo Potvrzení tento průkaz nahrazující. Nezletilý žák předloží i písemný souhlas zákonného zástupce. ([§ 17 odst. 2 vyhlášky č. 13/2005 Sb.](#))

§ **Písemný souhlas zákonného zástupce musí škola získat u všech nezletilých žáků, tedy žáků základní školy i nezletilých žáků střední školy a nezletilých žáků základní umělecké školy.** Bez něj nelze žáka mezi účastníky výjezdu do zahraničí zařadit.

D Lze doporučit, aby škola tento souhlas získávala například jako součást přihlášky na zahraniční výjezd, kde bude začleněn přímo ve formuláři používaném školou.

§ U žáků starších 18 let se souhlas nevyžaduje.

D Dále doporučujeme ověřit případnou povinnost předložit souhlas zákonného zástupce s vycestováním jeho dítěte do zahraničí, který mohou vyžadovat některé cílové státy v souvislosti se vstupem na jejich území (viz [Cestování s dětmi | Ministerstvo zahraničních věcí České republiky](#)). Ověřit si podmínky je vhodné s dostatečným předstihem, protože některé státy mohou vyžadovat souhlas v konkrétní formě nebo s určitými povinnými náležitostmi (v konkrétním jazyce či s úředně ověřenými podpisy). Zároveň doporučujeme, aby si škola ověřila, že žáci disponují požadovaným cestovním dokladem nebo dokladem totožnosti v souladu s požadavky cílové země.

§ **Pokud jde o pojištění, žáci musí mít uzavřeno jak pojištění léčebných výloh, tak pojištění odpovědnosti za škodu platné na území daného státu.** V případě cest do zemí EU lze namísto pojištění léčebných výloh využít Evropský průkaz zdravotního pojištění.

D Žáci nebo jejich zákonní zástupci si mohou pojištění uzavřít individuálně, nicméně doporučujeme zvážit i možnost, že ho sjedná přímo škola. Hromadné pojištění obvykle zjednoduší administrativu, sjednotí rozsah krytí pro všechny účastníky a zajistí, že žádný žák neodjede s nedostatečným nebo neplatným pojištěním.

D Před vycestováním doporučujeme registraci v [systému DROZD](#). Poskytnuté informace slouží Ministerstvu zahraničních věcí ČR k rozesílání hromadných e-mailových a SMS zpráv registrovaným osobám nacházejícím se v daném státě anebo regionu, a to za účelem poskytování důležitých informací a včasného varování před hrozícím nebezpečím, zejména v souvislosti s přírodními katastrofami, bezpečnostními incidenty či sociálními nepokoji.

4. Zajištění bezpečnosti, ochrany zdraví při akcích školy podle druhu školy

Při zajištění bezpečnosti, ochrany zdraví u akcí školy je třeba rozlišovat mezi mateřskou školou, základní školou a střední školou. **Konkrétní pravidla jsou obsažena v příslušných vyhláškách.**

4.1 Mateřská škola

§ Pravidla jsou obsažena v [§ 5 vyhlášky č. 14/2005 Sb.](#) **V mateřské škole (vyjma případu uvedeného v kapitole 4.1.4) zajišťuje bezpečnost a ochranu zdraví dětí vždy učitel**, a to od okamžiku, kdy dítě převzme od jeho zákonného zástupce nebo jím pověřené osoby, až do okamžiku, kdy dítě předá zpět zákonnému zástupci nebo jím pověřené osobě. Dítě lze předat pověřené osobě pouze na základě písemného pověření vystaveného zákonným zástupcem dítěte. Konkrétní pravidla zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví se pak v praxi mateřské školy liší v návaznosti na konkrétní situaci.

4.1.1 Běžné třídy mateřské školy

§ Při pobytu mimo místo, kde se uskutečňuje vzdělávání, stanoví ředitel počet učitelů tak, aby na jednoho učitele připadalo nejvýše 20 dětí z běžných tříd.

§ Výjimka z pravidla: Uvedený počet lze ve výjimečných případech zvýšit až na 28 dětí. Pokud k takovému zvýšení dojde, je ředitel povinen k zajištění bezpečnosti dětí určit vedle učitele dalšího pedagogického pracovníka (např. asistenta pedagoga), ve výjimečných případech jinou zletilou osobu, která je plně svéprávná a která je v pracovněprávním vztahu ke škole.

4.1.2 Třídy mateřské školy s dětmi s podpůrnými opatřeními nebo dětmi mladšími 3 let

§ Při pobytu mimo místo, kde se uskutečňuje vzdělávání, a pokud se jedná o třídu, kde jsou přítomny děti s podpůrnými opatřeními druhého až pátého stupně nebo děti mladší 3 let, musí na jednoho učitele připadat nejvýše 12 dětí.

§ **Výjimka z pravidla:** Uvedený počet lze ve výjimečných případech zvýšit až na 23 dětí. Pokud k takovému zvýšení dojde, je ředitel povinen k zajištění bezpečnosti dětí určit vedle učitele dalšího pedagogického pracovníka (např. asistenta pedagoga), ve výjimečných případech jinou zletilou osobu, která je plně svéprávná a která je v pracovněprávním vztahu ke škole.

4.1.3 Specifické situace v mateřské škole

§ **Vyhláška č. 14/2005 Sb.** stanoví, že ve specifických situacích, například při sportovních aktivitách nebo při pobytu dětí v prostředí náročném na zajištění bezpečnosti, je ředitel mateřské školy povinen k zajištění bezpečnosti dětí určit vedle učitele i dalšího pedagogického pracovníka, případně ve výjimečných případech jinou zletilou a plně svéprávnou osobu v pracovněprávním vztahu ke škole.

§ Kromě sportovních činností vyhláška jednotlivé situace výslovně nevymezuje. Z toho vyplývá, že zajištění bezpečnosti dětí prostřednictvím další osoby (vedle učitele) je nutná vždy při sportovních činnostech a pak v případech, kdy ředitel mateřské školy vyhodnotí, že je to vzhledem k bezpečnostním rizikům, místu pobytu či pohybu dětí, dopravní situaci nebo jiným specifickým okolnostem nutné. **Pokud ředitel pro konkrétní akci školy bezpečnostní riziko vyhodnotí, je třeba zajistit přítomnost další osoby i tehdy, účastní-li se akce méně než 20 dětí běžné třídy.**

4.1.4 Zotavovací akce a výlety v mateřské škole

§ Podle výše uvedených pravidel platí, že při akcích školy zajišťuje škola bezpečnost dětí vždy učitelem mateřské školy.

Existuje však výjimka, podle níž při zajišťování zotavovacích pobytů, popřípadě výletů pro děti, určí ředitel mateřské školy počet učitelů mateřské školy nebo jiných pedagogických pracovníků tak, aby bylo zajištěno vzdělávání dětí, jejich bezpečnost a ochrana zdraví. Totožné pravidlo platí též pro mateřskou školu s internátním provozem v době po ukončení celodenního vzdělávání.

§ Ve výše uvedených případech tak vyhláška připouští, aby bezpečnost a ochranu zdraví dětí zajišťoval samostatně i jiný pedagogický pracovník než učitel. To znamená, že zajištěním bezpečnosti nad určitou skupinou dětí může být pověřen např. **asistent pedagoga** samostatně, nikoli pouze ve spolupráci s učitelem mateřské školy. Vzhledem k tomu, že asistent pedagoga nemůže vykonávat přímou pedagogickou činnost samostatně, **lze tímto způsobem zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví v době, kdy neprobíhá vzdělávání, zejména v nočních hodinách, kdy učitel mateřské školy nevykonává přímou pedagogickou činnost a asistent pedagoga zajišťuje samostatný dohled.** Ačkoli vyhláška tuto situaci výslovně neuvádí, dle názoru MŠMT lze tento zvláštní režim uplatnit i při **školách v přírodě organizovaných mateřskou školou.**

Příklad:

Školy v přírodě se účastní 40 dětí mateřské školy. Na dobu v noci, kdy neprobíhá vzdělávání, ředitel školy rozhoduje o určení pedagogických pracovníků k zajištění bezpečnosti a ochraně zdraví dětí.

→ Ředitel školy může určit 2 asistenty pedagoga. V takovém případě je splněna podmínka maximálního počtu 20 dětí na jednoho pedagogického pracovníka, zároveň neprobíhá vzdělávání a na zajištění dohledu se nemusí podílet žádný učitel.

4.1.5 Shrnutí pravidel v případě mateřské školy

I Pravidla platná pro mateřské školy lze znázornit i formou následující tabulky:

Typ třídy / situace v MŠ	Základní pravidlo	Výjimka z pravidla	Kdo zajišťuje bezpečnost	Kdo může být další osobou
Běžné třídy MŠ	Na jednoho učitele připadá nejvýše 20 dětí .	Počet lze výjimečně zvýšit až na 28 dětí na 1 učitele . V takovém případě je nutné určit další osobu.	Učitel. V případě výjimky učitel společně s další osobou.	Pedagogický pracovník (např. asistent pedagoga). Ve výjimečných případech jiná zletilá a plně svéprávná osoba v pracovněprávním vztahu ke škole.
Třídy MŠ s dětmi s podpůrnými opatřeními (2.–5. stupeň) nebo s dětmi mladšími 3 let	Na jednoho učitele připadá nejvýše 12 dětí .	Počet lze výjimečně zvýšit až na 23 dětí na 1 učitele . V takovém případě je nutné určit další osobu.	Učitel. V případě výjimky učitel společně s další osobou.	Pedagogický pracovník (např. asistent pedagoga), výjimečně jiná zletilá a plně svéprávná osoba v pracovněprávním vztahu ke škole.
Specifické činnosti MŠ (sportovní aktivity, pobyt v bezpečnostně náročném prostředí apod.)	Pokud se jedná o specifickou situaci, musí být určena vždy další osoba vedle učitele (i pokud je počet dětí 20 a méně).	—	Vždy učitel společně s další osobou.	Pedagogický pracovník (např. asistent pedagoga), výjimečně jiná zletilá a plně svéprávná osoba v pracovněprávním vztahu ke škole.
Zotavovací akce, výlety, školy v přírodě MŠ	Bezpečnost dětí zajišťují učitelé MŠ .	Ředitel může určit, aby bezpečnost zajišťovali samostatně i jiní pedagogičtí pracovníci .	Učitel nebo jiný pedagogický pracovník (asistent pedagoga) může nad některými dětmi konat v nočních hodinách, kdy neprobíhá vzdělávání, dohled samostatně bez přítomnosti učitele).	—

4.2 Základní škola

Pravidla pro zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví žáků základní školy jsou primárně obsažena v [§ 3 vyhlášky č. 48/2005 Sb.](#)

4.2.1 Základní pravidla zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví

§ Pro základní školy platí základní pravidlo, že při akcích konaných mimo místo, kde se uskutečňuje vzdělávání, **zajišťuje bezpečnost a ochranu zdraví žáků právnická osoba vykonávající činnost školy prostřednictvím svých zaměstnanců, vždy však alespoň jedním pedagogickým pracovníkem.** Zaměstnanec, který není pedagogickým pracovníkem, může ředitel školy pověřit zajišťováním bezpečnosti a ochrany zdraví žáků pouze tehdy, je-li zletilý a svéprávný. ([§ 3 odst. 1 vyhlášky č. 48/2005 Sb.](#))

§ Při akcích konaných mimo místo, kde škola uskutečňuje vzdělávání, **nesmí na jednu osobu zajišťující bezpečnost a ochranu zdraví žáků připadnout více než 25 žáků. Výjimku z tohoto počtu může stanovit s ohledem na náročnost zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků ředitel školy.** ([§ 3 odst. 2 vyhlášky č. 48/2005 Sb.](#))

§ V případě akcí školy platí u základní školy pravidlo, že bezpečnost a ochranu zdraví musí vždy zajišťovat alespoň jeden pedagogický pracovník. Současně nesmí na jednu osobu odpovědnou za bezpečnost a ochranu zdraví žáků připadnout více než 25 žáků, nevyužije-li ředitel školy výjimku. I s ohledem na pravidla pro výkon dohledu nepedagogickým zaměstnancem (viz [kapitola 3.3.2](#)) lze uvést následující příklady:

Příklad 1:

Třída základní školy o 20 žácích se účastní divadelního představení a doprovází ji pouze nepedagogický zaměstnanec.

→ Tato situace není v souladu s právními předpisy, protože nepedagogický zaměstnanec nemůže na akci školy zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví samostatně a dohled má vykonávat společně s pedagogickým pracovníkem.

Příklad 2:

Dvě třídy základní školy o celkovém počtu 50 žáků se účastní divadelního představení a doprovází je jeden učitel a jeden nepedagogický zaměstnanec.

→ Tato situace je v souladu s právními předpisy, protože bezpečnost a ochranu zdraví zajišťuje pedagogický pracovník, počet žáků na jednu odpovědnou osobu nepřesahuje 25 a nepedagogický zaměstnanec vykonává dohled společně s pedagogickým pracovníkem.

D U některých rizikovějších činností nemusí být obecné pravidlo 25 žáků na jednu osobu zajišťující bezpečnost a ochranu zdraví v praxi dostačující. V takových situacích je vhodné stanovit počet pedagogických pracovníků či jiných zaměstnanců přísněji a přizpůsobit jej konkrétním podmínkám dané akce. To se týká zejména aktivit, jako je lyžařský výcvik či jiné sportovní činnosti. Při jejich plánování lze využít doporučení uvedená v metodickém pokynu MŠMT k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví (viz [kapitola 4.5](#)), který pro tyto situace nabízí podrobnější a prakticky orientované standardy zajištění bezpečnosti.

4.2.2 Místo shromáždění žáků odlišné od školy

§ Při akcích konaných mimo místo, kde škola uskutečňuje vzdělávání, kdy místem pro shromáždění žáků není místo, kde škola uskutečňuje vzdělávání, se zajišťuje bezpečnost a ochrana zdraví žáků na předem určeném místě 15 minut před dobou shromáždění. Po skončení akce končí zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví žáků na předem určeném místě a v předem určeném čase. Místo a čas shromáždění žáků a skončení akce škola oznámí nejméně 2 dny předem zákonným zástupcům žáků. ([§ 3 odst. 3 vyhlášky č. 48/2005 Sb.](#))

D **Při akcích konaných mimo místo, kde škola uskutečňuje vzdělávání, nemusí být místem shromáždění žáků přímo adresa školy;** vyhláška výslovně umožňuje stanovit i jiné místo. To by mělo být přiměřené z hlediska dostupnosti i vzdálenosti tak, aby bylo možné předpokládat, že bude pro žáky bezpečně a bez obtíží dosažitelné.

§ Na takto určeném místě je škola povinna zajistit bezpečnost a ochranu zdraví žáků 15 minut před určenou dobou shromáždění a ukončit ji v předem stanoveném čase po skončení akce.

§ Škola musí zákonné zástupce o místě a čase shromáždění i ukončení akce informovat nejméně 2 dny předem.

D K informování lze využít například školní informační systém, škola však musí být schopna prokázat, že informace byla zákonným zástupcům skutečně poskytnuta. Pokud má být informování realizováno prostřednictvím informačního systému školy, je vhodné, aby s tímto způsobem byli zákonní zástupci předem seznámeni (např. ve školním řádu).

§ Jestliže je místem shromáždění jiné místo než budova školy, škola nenese odpovědnost za zajištění bezpečnosti žáků v době, kdy se na toto místo dopravují individuálně. Odpovědnost školy za bezpečnost žáků a povinnost zajistit dohled vzniká až 15 minut před určeným časem shromáždění na stanoveném místě.

4.2.3 Skončení akce školy

I V praxi se lze setkat s případy, kdy některé školy v souvislosti s konáním akcí školy po zákonných zástupcích požadují v souvislosti se skončením akce školy vystavení prohlášení, v němž tyto uvedou, že od okamžiku ukončení akce přebírají odpovědnost za své děti (žáky) namísto školy.

§ Takové prohlášení však lze považovat za nadbytečné. Povinnost školy zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví žáků končí okamžikem ukončení akce na předem určeném místě a v předem určeném čase (viz přechodí kapitola). Není proto nutné, aby zákonný zástupce vůči škole činil jakékoli další prohlášení či jiné právní jednání.

§ V případě, že má akce školy skončit v určitém čase na stanoveném místě (např. před budovou školy), avšak zákonní zástupci požadují, aby jejich dítě ukončilo účast již dříve a samostatně odešlo domů (např. ihned po skončení divadelního představení), je takový postup možný. Je však třeba postupovat obdobně jako při uvolňování žáka z vyučování v souladu se školním řádem podle [§ 50 odst. 1 ŠZ](#). Povinnost školy zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví žáka v tomto případě končí okamžikem, kdy žák v souladu s uděleným uvolněním ukončí svou účast na akci školy, obdobně jako v situaci, kdy při běžném vyučování žák opustí budovu, případně areál školy.

D Pokud chce škola zajistit, aby byli zákonní zástupci informováni, že po skončení akce školy již škola neodpovídá za zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, lze tuto informaci sdělit například při oznamování místa a času zahájení a ukončení akce. Případně, pokud škola vyžaduje na určitou akci školy písemnou přihlášku (např. zahraniční školní výjezd), lze do přihlášky doplnit text prohlášení, že zákonní zástupci tuto skutečnost berou na vědomí.

4.2.4 Rozchod při akci školy

I V praxi umožňují některé školy žákům během akce školy tzv. rozchod, tedy dají žákům možnost, aby se na předem vymezeném území a po stanovený čas pohybovali samostatně (například za účelem umožnění nákupu či individuálního stravování). **V souvislosti s tím některé školy také požadují po zákonných zástupcích různá prohlášení, která mají takový postup schválit a převést odpovědnost za žáky na zákonné zástupce.**

§ Je třeba upozornit, že taková prohlášení zákonného zástupce nejsou způsobilá vyvolat zamýšlené právní účinky. Rozhodne-li se škola umožnit žákům při akci školy tzv. rozchod, její povinnost zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví žáků trvá i po tuto dobu a škola se nemůže zprostit své odpovědnosti ani nemůže přenést svou zákonnou odpovědnost na zákonné zástupce. Jakékoli jednostranné prohlášení zákonného zástupce o převzetí odpovědnosti proto nemůže vyvolat účinky spočívající v omezení či zániku povinnosti školy v oblasti zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků. Veškeré povinnosti školy nadále trvají, a to včetně případné odpovědnosti za újmu způsobenou žákům úrazem.

D S ohledem na možná bezpečnostní rizika doporučujeme rozchod spíše neumožňovat. V případě, že se škola přesto rozhodne žákům při určité akci rozchod povolit, lze doporučit následující opatření:

- a) jasně vymezit prostor, ve kterém se žáci mohou během rozchodu pohybovat,
- b) informovat žáky o místě, kde se po dobu rozchodu bude nacházet určený pedagogický pracovník, na kterého se mohou obrátit pro případ nenadálých situací, a poskytnout na něj žákům kontakt (číslo mobilního telefonu),
- c) stanovit a sdělit žákům přesný čas a místo srazu,
- d) informovat předem zákonné zástupce, že v daném místě bude žákům rozchod umožněn,
- e) zajistit dodatečné informování a speciální poučení žáků o bezpečnosti, ochraně zdraví, pravidlech chování s ohledem na konkrétní podmínky akce školy a možnosti rozchodu,
- f) vybrat takové místo rozchodu, kde nehrozí zvýšené nebezpečí.

4.2.5 Lyžařský výcvik a zajištění bezpečnosti, ochrany zdraví žáků instruktorem

I V praxi mohou školy **při realizaci lyžařského výcviku** stát před otázkou, zda může dohled nad žáky při sportovní aktivitě vykonávat samostatně instruktor lyžování nebo snowboardingu. Odpověď závisí na konkrétních okolnostech daného případu.

A. Instruktor není zaměstnanec školy

§ V takovém případě nemůže nad žáky vykonávat dohled v souladu s právními předpisy, a to ani společně s pedagogickým pracovníkem, protože nesplňuje základní podmínku, kterou je pracovněprávní vztah ke škole. Činnost instruktora tak může ředitel školy využít pouze jako ryze doplňkovou k zajišťování bezpečnosti žáků, které ovšem nadále zajišťují především pedagogičtí pracovníci. Pokud by bezpečnost a dohled zajišťoval výlučně instruktor, nebyly by splněny podmínky stanovené [vyhláškou č. 48/2005 Sb.](#) a [vyhláškou č. 263/2007 Sb.](#)

B. Instruktor je nepedagogický zaměstnanec školy s druhem práce „instruktor lyžování“

§ Za těchto podmínek může instruktor vykonávat dohled nad žáky doplňkově, a to společně s pedagogickým pracovníkem. Pokud by ale bezpečnost žáků zajišťoval výlučně instruktor (zaměstnanec školy), nebyla by splněna podmínka stanovená [vyhláškou č. 48/2005 Sb.](#), podle které je bezpečnost a ochranu zdraví žáků zajišťována vždy nejméně jedním pedagogickým pracovníkem, ani pravidla stanovená [vyhláškou č. 263/2007 Sb.](#) Instruktor lyžování totiž není pedagogickým pracovníkem ve smyslu ZPP.

§ K variantám A. a B. lze doplnit, že pedagogický pracovník pověřený ředitelem školy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a dohledu nemusí nutně být se žáky nepřetržitě nebo být bezprostředně po celou dobu přítomen u všech aktivit (viz [kapitola 3.3.1](#)). Pedagogický pra-

covník nemusí nutně s žáky po celou dobu lyžovat či je během všech činností na každém kroku doprovázet. O konkrétním způsobu zajištění dohledu rozhoduje ředitel školy. Zároveň ale není přípustné, aby žádný pedagogický pracovník nebyl v lyžařském areálu vůbec přítomen a po celou dobu se nacházel na jiném místě (např. při jiné vzdělávací aktivitě ostatních žáků nebo v místě ubytování).

C. Instruktor je zaměstnanec školy – pedagogický pracovník

§ Instruktor je v takovém případě zaměstnán na pozici pedagogického pracovníka (např. jako učitel nebo pedagog volného času) a může sám zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví žáků a konat nad žáky dohled, aniž by jej společně s ním musel konat jiný pedagogický pracovník.

§ Pokud by instruktor neměl odbornou kvalifikaci podle ZPP, mohl by být zaměstnán pouze na výjimku (dle § 22 odst. 11 ZPP), přičemž její aplikace by byla možná za podmínky, že škola prokazatelně nemůže zajistit tyto činnosti kvalifikovaným pedagogickým pracovníkem. Posouzení, zda by byly podmínky výjimky splněny, a rozhodnutí, zda lze k takovému řešení přistoupit, je na řediteli školy, který mimo jiné odpovídá za odbornou a pedagogickou úroveň vzdělávání a školských služeb.

I Pokud by instruktor – pedagogický pracovník byl na dobu trvání lyžařského výcviku zaměstnán v pracovním poměru, nebude zohledněn pro účely stanovení PHmax, pro který jsou rozhodné údaje vykázané ve výkazu P1c-01 v oddílech IVa, IVb, IVc. Jestliže by pracoval na základě dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr (např. DPP), lze v případě škol zřizovaných kraji, obcemi nebo svazky obcí odměnu hradit z prostředků státního rozpočtu podle § 160 odst. 1 ŠZ. Případně může potřebné finanční prostředky poskytnout škole její zřizovatel.

4.3 Základní umělecká škola

Pravidla pro zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví žáků základní umělecké školy jsou primárně obsažena v § 1 vyhlášky č. 71/2005 Sb.

§ Bezpečnost a ochranu zdraví nezletilých žáků ve škole, při vzdělávání mimo místo, kde se uskutečňuje vzdělávání, a při akcích konaných mimo místo, kde se uskutečňuje vzdělávání, zajišťuje právnická osoba, která vykonává činnost školy, svými zaměstnanci, vždy však nejméně jedním pedagogickým pracovníkem. Zaměstnanec, který není pedagogickým pracovníkem, může ředitel školy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví nezletilých žáků určit pouze, pokud je zletilý a plně svéprávný. (§ 1 odst. 11 vyhlášky č. 71/2005 Sb.)

§ Při akcích konaných mimo místo, kde se uskutečňuje vzdělávání, nesmí na jednu osobu zajišťující bezpečnost a ochranu zdraví nezletilých žáků připadnout více než 25 těchto žáků. Výjimku z tohoto počtu může stanovit s ohledem na náročnost zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví nezletilých žáků ředitel školy. (§ 1 odst. 12 vyhlášky č. 71/2005 Sb.)

§ Při akcích konaných mimo místo, kde se uskutečňuje vzdělávání, kdy místem pro shromáždění nezletilých žáků není místo, kde se uskutečňuje vzdělávání, se zajišťuje bezpečnost a ochrana zdraví nezletilých žáků na předem určeném místě 15 minut před dobou shromáždění. Po skončení akce končí zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví těchto žáků na předem určeném místě a v předem určeném čase. Místo a čas shromáždění nezletilých žáků a skončení akce škola oznámí nejméně 1 den předem jejich zákonným zástupcům. ([§ 1 odst. 13 vyhlášky č. 71/2005 Sb.](#))

I Právní úprava zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví v základní umělecké škole se řídí obdobnými pravidly jako v základní škole. Rozdílem však je, že právní úprava v základním uměleckém vzdělávání se vztahuje výslovně jen na nezletilé žáky. Důvodem je, že v základním uměleckém vzdělávání se může realizovat i studium pro dospělé. Ve vztahu k dospělým účastníkům není důvod tato specifická pravidla upravovat.

Odlišně od pravidel platných pro základní školu platí, že v případě akcí školy pořádaných základní uměleckou školou, kdy místem shromáždění není místo poskytování vzdělávání, oznámí škola zákonným zástupcům nezletilých žáků místo a čas shromáždění i ukončení akce nejméně jeden den předem.

Co se týče rozchodu při akcích školy, tak ve vztahu k nezletilým žákům základní umělecké školy platí totéž, co je k tomuto tématu uvedeno v [kapitole 4.2.4](#) u základní školy.

4.4 Střední škola

§ S výjimkou žáků nižšího stupně víceletých gymnázií, kde se použije úprava obsažená ve [vyhlášce č. 48/2005 Sb.](#), nestanovuje u středních škol [vyhláška č. 13/2005 Sb.](#) speciální pravidla v oblasti zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví žáků ani podmínky provádění dohledu. Je třeba vycházet z obecných pravidel stanovených v [§ 29 odst. 2 ŠZ](#), [§ 164 odst. 1 ŠZ](#) a ve [vyhlášce č. 263/2007 Sb.](#) Nejsou tedy výslovně stanoveny počty zaměstnanců ani pedagogických pracovníků, kteří musí zajistit bezpečnost a ochranu zdraví pro skupinu žáků o určitém počtu.

Ředitel střední školy však má nadále povinnost bezpečnost a ochranu zdraví žáků zajistit, a to u nezletilých žáků také formou dohledu. U dohledu nad nezletilými žáky střední školy rovněž platí, že je vykonáván primárně pedagogickými pracovníky, přičemž nepedagogický zaměstnanec může dohled vykonávat pouze společně s pedagogickým pracovníkem.

D V praxi může ředitel střední školy při stanovování pravidel vycházet z [vyhlášky č. 48/2005 Sb.](#) a analogicky uplatnit pravidla platná pro akce pořádané v základní škole, tedy tak, aby byla bezpečnost a ochrana zdraví žáků zajišťována alespoň jedním pedagogickým pracovníkem a aby na jednu osobu odpovědnou za bezpečnost a ochranu zdraví nepřipadalo více než 25 žáků.

4.4.1 Žáci nižšího stupně víceletého gymnázia

§ Pokud se jedná o žáky nižšího stupně šestiletého nebo osmiletého gymnázia, vztahují se na ně při zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví ustanovení [§ 3 vyhlášky č. 48/2005 Sb.](#)

I V praxi to znamená, že je třeba postupovat stejně jako u žáků základní školy a vždy dodržet pravidlo, podle něhož na jednu osobu zajišťující bezpečnost a ochranu zdraví žáků nesmí připadnout více než 25 žáků (pokud ředitel školy nerozhodne o výjimce). Současně platí, že škola zajišťuje bezpečnost a ochranu zdraví prostřednictvím svých zaměstnanců, vždy však nejméně jedním pedagogickým pracovníkem (viz [kapitola 4.2.1](#)). Dále je nutné postupovat podle pravidel stanovených pro situace, kdy je u školní akce místo shromáždění žáků odlišné od budovy školy (viz [kapitola 4.2.2](#)).

4.5 Metodický pokyn MŠMT k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví

I MŠMT vydalo dne 22. 12. 2005 pod č.j. 37 014/2005-25 **Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy**, který je dostupný zde: [JKMPBOZ-zakudoPV.pdf, MŠMT ČR](#)

Metodický pokyn představuje souhrn doporučení, která mají školám pomoci při zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví při vzdělávání a s ním souvisejících činnostech. Jeho cílem je stanovit doporučený postup při organizaci činností, během nichž může docházet ke zvýšenému riziku ohrožení zdraví žáků.

D Metodický pokyn není právně závazným předpisem, nicméně vzhledem k jeho praktické orientaci a návaznosti na povinnosti škol stanovené právními předpisy je vhodné se jím při organizaci akcí školy řídit. Obsahuje konkrétní doporučení pro činnosti zejména v těchto oblastech:

- a) **lyžařský výcvik,**
- b) **sportovně turistické kurzy,**
- c) **koupání,**
- d) **bruslení,**
- e) **zahraniční výjezdy.**

Doporučení mohou školám sloužit jako praktická vodítka při plánování a realizaci akcí školy, jejichž povaha může představovat zvýšené riziko pro bezpečnost a zdraví žáků.

D Při používání metodického pokynu je nutné přihlídnout k tomu, že vzhledem k datu vydání již nemusí být zcela aktuální.

4.6 Kvalifikace pedagogického pracovníka (případně instruktora) při výuce lyžování

V praxi se školy často potýkají s otázkou zajištění odborné způsobilosti pedagogických pracovníků a instruktorů při realizaci lyžařského výcviku. Ten představuje specifickou pohybovou aktivitu se zvýšenými nároky na bezpečnost, a proto klade zvýšené požadavky na kvalifikaci osob podílejících se na jeho organizaci a výuce.

§ Výuka lyžování je realizována v souladu s rámcovými vzdělávacími programy. Absolvent příslušného magisterského studijního programu zaměřeného na učitelství je kvalifikován jako učitel všeobecně vzdělávacích předmětů, a tedy je způsobilý vyučovat i lyžování v rámci tělesné výchovy. Právní předpisy nestanovují podmínku, aby učitel absolvoval i nějaký další kurz.

I V oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků jsou poskytovateli nabízeny programy zaměřené na školní lyžování či školní snowboarding. Tyto programy směřující k prohloubení kvalifikace pedagogů a jejich absolvování lze pedagogickým pracovníkům doporučit jako vhodný způsob rozvoje odborných kompetencí.

§ V souvislosti s novelizací zákona o pedagogických pracovnících MŠMT od 1. 9. 2023 průběžně vzdělávání, a tedy ani takto zaměřené programy, neakredituje.

D Z hlediska obsahového zaměření je možné vycházet z dosavadních doporučení MŠMT pro kurzy školního lyžování a školního snowboardingu [Programy s označením instruktor, MŠMT ČR](#). Tato doporučení mohou sloužit jako podpůrný rámec při volbě vhodného programu. Náležitosti dokladu o absolvování programů k prohloubení odborné kvalifikace pedagogů nejsou právními předpisy stanoveny.

§ Problematika lyžování a snowboardingu je řešena rovněž v systému rekvalifikací – zde se jedná o instruktora základů sjezdového lyžování / instruktora základů běžeckého lyžování / instruktora základů snowboardingu v rozsahu 50 hodin, trenéra lyžování v rozsahu 150 hodin (u všech činností se jedná o rekvalifikaci, která se ukončuje závěrečnou zkouškou podle § 4 vyhlášky č. 176/2009 Sb., kterou se stanoví náležitosti žádosti o akreditaci vzdělávacího programu, organizace vzdělávání v rekvalifikačním zařízení a způsob jeho ukončení, ve znění pozdějších předpisů) a dále instruktora sjezdového lyžování / instruktora snowboardingu v rozsahu 250 hodin.

§ V rámci Národní soustavy kvalifikací existují také profesní kvalifikace:

- a) [Instruktor/instruktorka sjezdového lyžování](#),
- b) [Instruktor/instruktorka snowboardingu](#).

Uchazeč získá osvědčení na základě úspěšného vykonání zkoušky. Pro konání zkoušky není podmínkou předchozí absolvování kurzu. Touto zkouškou se ukončuje výše uvedený rekvalifikační kurz v délce 250 hodin. Absolvent některého z rekvalifikačních programů v tomto případě získává příslušnou kvalifikaci, přičemž není stanovena povinnost tuto kvalifikaci v pravidelných intervalech obnovovat, dále doplňovat ani kurz opakovaně absolvovat.

D S ohledem na zvýšená bezpečnostní rizika spojená s lyžařským výcvikem je namístě, aby pedagogičtí pracovníci disponovali odpovídajícím odborným vzděláním v této oblasti. Proto lze doporučit, aby učitel, který doprovází žáky na lyžařský kurz, absolvoval některý z uvedených vzdělávacích programů. V případě učitele s odbornou kvalifikací v oboru učitelství tělesné výchovy je možné od toho upustit, jelikož lyžování je již součástí jeho učitelské přípravy na vysoké škole. Ostatní pedagogičtí pracovníci, jako jsou vychovatelé nebo asistenti pedagoga, by si měli příslušné vzdělání doplnit a jeho absolvování doložit řediteli školy.

§ Vzdělávání v některém z uvedených kurzů představuje další vzdělávání pedagogických pracovníků ve smyslu [§ 24 ZPP](#) a je považováno za prohlubování kvalifikace podle [§ 230 ZP](#), které může zaměstnavatel pedagogickému pracovníkovi uložit, a to i v případě, že již v minulosti vzdělávání (kurz) v této oblasti absolvoval.

D Pokud by ředitel školy vyžadoval obnovení příslušného kurzu či absolvování kurzu nového, doporučujeme nepostupovat takto plošně, ale posuzovat potřebu individuálně s ohledem na konkrétní okolnosti. Obnovení kurzu může mít opodstatnění například tehdy, pokud se pedagogický pracovník po několik let souvisle neúčastnil lyžařského výcviku nebo jde o nově přijatého zaměstnance, u něhož od absolvování kurzu uplynula natolik dlouhá doba, že mohou vzniknout důvodné pochybnosti o tom, že daná osoba má dostatečné schopnosti. V tomto kontextu je třeba zohlednit i povinnost zaměstnavatele podle [§ 103 odst. 1 písm. a\) ZP](#), podle níž nesmí připustit, aby zaměstnanec vykonával práce, jejichž náročnost neodpovídá jeho schopnostem a zdravotní způsobilosti.

D V případě, že se na výuce lyžování, běžeckého lyžování nebo snowboardingu podílí instruktor, který není pedagogickým pracovníkem a nezískal kvalifikaci v oboru učitelství tělesné výchovy, lze jednoznačně doporučit, aby disponoval odpovídající kvalifikací získanou v rámci vzdělávacího programu instruktora základů sjezdového lyžování / instruktora základů běžeckého lyžování / instruktora základů snowboardingu v rozsahu 50 hodin, trenéra lyžování v rozsahu 150 hodin nebo instruktora sjezdového lyžování / instruktora snowboardingu. Ačkoliv povinnost mít tuto kvalifikaci není výslovně stanovena právním předpisem, s ohledem na zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví účastníků akce školy je její existence žádoucí a lze ji považovat za standardní a odpovědný postup školy.

4.7 Odpovědnost školy za újmu způsobenou žákům úrazem

§ Za škodu, která vznikla dětem v mateřských školách, žákům základních škol a základních uměleckých škol při vyučování nebo v přímé souvislosti s ním, odpovídá právnická osoba vykonávající činnost dané školy. ([§ 391 odst. 2 ZP](#))

§ Příslušná právnická osoba vykonávající činnost školy odpovídá žákům středních škol, konzervatoří a jazykových škol s právem státní jazykové zkoušky a studentům vyšších odborných škol za škodu, která jim vznikla porušením právních povinností nebo úrazem při teoretickém a praktickém vyučování ve škole nebo v přímé souvislosti s ním. (§ 391 odst. 3 ZP)

I Při posuzování odpovědnosti za újmu způsobenou žákům při akci školy úrazem se vychází z právní úpravy ZP. Přitom se nejedná o zvláštní skutkovou podstatu odpovědnosti, ale při posuzování případné odpovědnosti v rámci vyučování či v přímé souvislosti s ním je nutné vycházet z veškerých ustanovení ZP o odpovědnosti za újmu vzniklou pracovním úrazem.²⁾

4.7.1 Úraz žáka

V případě úrazu žáka se bez ohledu na druh školy přiměřeně aplikují pravidla ZP.

D **Definice úrazu žáka:** O úraz žáka, za který odpovídá škola, jde tehdy, jestliže příčinou poškození zdraví žáka byl skutkový děj, který má charakter úrazového děje, tedy když k poškození zdraví došlo následkem působení zevních vlivů, které byly svou povahou krátkodobé, náhlé a násilné, a jestliže k tomuto poškození zdraví žáka došlo při vyučování nebo v přímé souvislosti s ním.³⁾

§ Pokud dojde k úrazu žáka při akci školy, jedná se o odpovědnost objektivní, kdy (ve vztahu k žákovi) není třeba zkoumat zavinění ze strany školy nebo jiné osoby (např. pedagogického pracovníka konajícího dohled), je však možné, že se škola za určitých okolností odpovědnosti zčásti nebo zcela zproští.

§ **Možnosti úplného zproštění odpovědnosti školy: Škola se zproští povinnosti nahradit škodu nebo nemajetkovou újmu zcela, prokáže-li, že vznikla**

a) tím, že žák svým zaviněním porušil právní nebo ostatní předpisy anebo pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví, ačkoliv s nimi byl řádně seznámen a jejich znalost a dodržování byly soustavně vyžadovány a kontrolovány, nebo

b) v důsledku opilosti žáka nebo v důsledku zneužití jiných návykových látek a škola nemohla škodě nebo nemajetkové újmě zabránit

a že tyto skutečnosti byly jedinou příčinou škody nebo nemajetkové újmy.

§ **Možnosti částečného zproštění odpovědnosti školy: Škola se zproští povinnosti nahradit škodu nebo nemajetkovou újmu zčásti, prokáže-li, že vznikla**

a) v důsledku skutečností uvedených pod písm. a), b) v předchozím odstavci a že tyto skutečnosti byly jednou z příčin škody nebo nemajetkové újmy, nebo

b) proto, že si žák počínal v rozporu s obvyklým způsobem chování tak, že je zřejmé, že ačkoliv neporušil právní nebo ostatní předpisy anebo pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví, jednal lehkomyšlně, přestože si musel vzhledem ke svým zkušenostem být vědom, že si může způsobit újmu na zdraví. Za lehkomyšlné jednání není možné považovat běžnou neopatrnost.

²⁾ <https://www.zakonyprolidi.cz/judikat/nscr/21-cdo-5492-2017>“Rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 21 Cdo 5492/2017 ze dne 12. 2. 2019.

³⁾ <https://www.zakonyprolidi.cz/judikat/nscr/21-cdo-5492-2017>“Rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 21 Cdo 5492/2017 ze dne 12. 2. 2019.

4.7.2 Modelové příklady odpovědnosti za újmu způsobenou žákovi úrazem na lyžařském výcviku

Příklad	Popis situace	Právní rámec posouzení	Odpovědnost školy
1. Úraz žáka – pád při lyžování	Žák lyžuje při lyžařském výcviku. Pedagogický pracovník vykonává řádně dohled. Žák dodržel veškeré své povinnosti, dodržel pokyny a nebyl pod vlivem alkoholu. Dojde k pádu na lyžích a žák si zlomí nohu.	Jde o úraz při vyučování nebo v přímé souvislosti s ním. Událost splňuje definici úrazu. Skutečnost, že škola nic nezanedbala ani neporušila svou povinnost, není podstatná. Odpovědnost školy je objektivní.	Škola odpovídá. K úplnému ani částečnému zproštění není důvod (nejsou splněny podmínky).
2. Úraz žáka – pád při lyžování způsobený třetí osobou	Situace stejná jako v příkladu 1 s rozdílem, že ke zranění žáka dojde v důsledku zavinění třetí osoby, která do něj narazí.	K úrazu došlo při vyučování nebo v přímé souvislosti s ním. Odpovědnost školy se nijak nemění, došlo k úrazu jako u příkladu č. 1.	Škola odpovídá. Je možné, že újmu nahradí přímo viník (je-li odpovědný). Poškozený žák (resp. zákonný zástupce) však má právo náhradu požadovat po škole. Škola pak má regresní nárok vůči viníkovi.
3. Úraz žáka při lyžování bez helmy	Žák při lyžařském výcviku lyžuje bez helmy, upadne a poraní si hlavu.	Při posuzování se hodnotí, zda byl stanoven pokyn k povinnému používání helmy, zda byl žák s tímto pokynem prokazatelně seznámen a zda škola jeho dodržování kontrolovala. Posuzuje se také, zda jízda bez helmy měla příčinnou souvislost se vznikem újmy.	Úplné zproštění: Žák porušil pokyn, byl poučen, škola dodržování kontrolovala a jízda bez helmy, kterou si žák na svahu svévolně sundal, byla jedinou příčinou újmy, která vznikla při nedovoleném riskantním pokusu o pohybový prvek (např. salto), při kterém došlo k pádu. Částečné zproštění: Porušení pokynu ze strany žáka (jízda bez helmy) bylo jen jednou z příčin (např. při běžné jízdě na lyžích bez helmy žák upadl). Nemožnost zproštění: Škola pokyn k použití helmy nestanovila, žáky nepoučila, nekontrolovala dodržování nebo pedagogický pracovník žáka, který si bez helmy počínal riskantně, nevyzval k nasazení helmy ani mu nedal pokyn k přerušení jízdy, ačkoliv tak mohl učinit.
4 Úraz v souvislosti s opilostí žáka na ubytování	Žák se po večerce v pokoji na ubytování opije se spolužáky alkoholem vneseným v rozporu se školním řádem. Následně při cestě na toaletu upadne a zlomí si nohu.	Posuzuje se, zda byl žák pod vlivem alkoholu a zda opilost byla příčinou vzniku újmy. Uvažuje se míra opilosti a to, zda opilost byla jedinou příčinou, nebo pouze jednou z více příčin úrazu.	Úplné zproštění: Opilost byla jedinou příčinou újmy. Částečné zproštění: Opilost byla jednou z příčin. Nemožnost zproštění: Opilost nebyla vůbec příčinou úrazu (k úrazu došlo nezávisle na ní).
5. Úraz při nešťastném došlápnutí na ubytování	Při cestě na toaletu na ubytování žák špatně došlápně na schodech a zlomí si nohu. Žák nebyl opilý, neporušil konkrétní pokyn k bezpečnosti ani právní předpis.	Jde o úraz v přímé souvislosti s akcí školy (vyučováním). Žákem nebylo porušeno žádné pravidlo bezpečnosti, žák ani nejednal lehkomyšlně. Odpovědnost školy je objektivní.	Škola odpovídá. Zproštění nepřichází v úvahu, nejsou splněny podmínky pro úplné ani částečné zproštění.

I Uvedené příklady mají pouze ilustrační charakter a jejich účelem je přiblížit způsob aplikace právní úpravy v typových situacích. V praxi bývá určení odpovědnosti školy v případě úrazu žáka a možností zproštění školy složité a vždy záleží na okolnostech konkrétního případu. Je nutné hodnotit, zda došlo k porušení povinností žákem, dodržení bezpečnostních pokynů, zda v daném případě byl žák pod vlivem alkoholu či zda se jednalo o lehkomyšlné jednání a jaký byl jeho vliv na vznik újmy.

Pro zproštění musí škola prokázat nejen existenci specifických okolností, ale také to, že byly jedinou příčinou (pro úplné zproštění) nebo jednou z příčin (pro částečné zproštění) vzniku újmy.

§ V případě sporných situací může konečný a závazný závěr učinit vždy pouze soud. Vzhledem ke složitosti dokazování může v případných soudních sporech výsledek záviset také na znaleckých posudcích.

D Pokud v případě úrazu žáka není zřejmé, v jakém rozsahu škola odpovídá, je vhodné situaci vždy konzultovat s pojišťovnou, u které má škola sjednané pojištění odpovědnosti. Pojišťovna může pomoci upřesnit, jak se na daný případ vztahuje pojistka a jaké podklady bude potřebovat pro šetření. Současně se lze obrátit i na advokáta, který může posoudit právní stránku věci a doporučit škole další postup.

§ V určitých situacích může mít úraz žáka i trestněprávní rovinu. Může tomu tak být tehdy, pokud by újma na zdraví vznikla v důsledku závažného porušení povinností zaměstnance školy konajícího dohled. Typicky může jít o trestný čin ublížení na zdraví z nedbalosti podle [§ 148 trestního zákoníku](#).

§ Současně platí, že pokud újma na zdraví žáka vznikla v důsledku porušení povinností zaměstnance školy, může škola (zaměstnavatel) v rámci tzv. regresního nároku požadovat po zaměstnanci náhradu škody. Právní úprava je obsažena v [§ 250 až § 257 ZP](#). Náhrada škody je limitována maximálně do 4,5násobku průměrného měsíčního výdělku zaměstnance, pokud šlo o škodu způsobenou z nedbalosti. Náhrada v plném rozsahu by připadala v úvahu tehdy, pokud byla škoda způsobena úmyslně, pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky.

5. Pracovněprávní souvislosti spojené s akcemi školy

5.1 Pracovní cesta

Při akcích školy dochází zpravidla k tomu, že pedagogičtí pracovníci dočasně vykonávají práci v místě odlišném od sjednaného místa výkonu práce dle pracovní smlouvy.

§ Pracovní cestou se rozumí časově omezené vyslání zaměstnance zaměstnavatelem k výkonu práce mimo sjednané místo výkonu práce. Zaměstnavatel může vyslat zaměstnance na dobu nezbytné potřeby na pracovní cestu jen na základě dohody s ním. ([§ 42 odst. 1 ZP](#))

I Zaměstnance lze vyslat na pracovní cestu pouze na základě dohody s ním uzavřené před zahájením pracovní cesty. Bez takové dohody není zaměstnavatel oprávněn zaměstnance na pracovní cestu vyslat. ZP nestanoví povinnou formu dohody, avšak z praktických důvodů je vhodná forma písemná.

Možnost vysílání na pracovní cesty může být sjednána v:

- a) pracovní smlouvě,
- b) samostatné dohodě obsahující generální souhlas zaměstnance s pracovními cestami,
- c) samostatné dohodě uzavírané před konkrétní pracovní cestou.

Pokud je vysílání na pracovní cesty sjednáno již obecně předem (např. v pracovní smlouvě nebo v samostatné dohodě), zaměstnavatel může zaměstnance vysílat na pracovní cesty jednostranně podle svých potřeb.

D Protože školy často potřebují operativně vysílat pedagogické pracovníky na různé akce v rámci pracovní cesty, je vhodné toto dohodnout přímo v pracovní smlouvě. Tím odpadne nutnost uzavírat samostatnou dohodu před každou pracovní cestou. Jestliže zaměstnanec při uzavření pracovní smlouvy souhlas s vysíláním na pracovní cesty nedá, je vhodné tuto skutečnost evidovat, aby nedošlo k tomu, že zaměstnavatel bude požadovat konání pracovní cesty po zaměstnanci, který s tím nesouhlasil.

§ Zaměstnankyně a zaměstnanci vyjmenovaní v § 240 ZP smějí být vysíláni na pracovní cestu mimo obvod obce svého pracoviště nebo bydliště jen se svým souhlasem; přeložit je může zaměstnavatel jen na jejich žádost. (§ 240 ZP)

U zaměstnanců uvedených v § 240 ZP je potřeba pamatovat na zvláštní režim. Na pracovní cestu mimo obvod obce, kde mají pracoviště nebo kde bydlí, je lze vyslat jen s jejich výslovným souhlasem před každou jednotlivou cestou. Pokud však cestují pouze v rámci obce, ve které pracují nebo bydlí, stačí mít sjednanou obecnou dohodu o vysílání na pracovní cesty. V takovém případě není nutné získávat zvláštní souhlas ke každé konkrétní cestě.

Jedná se o tyto **zvláštní skupiny zaměstnanců**:

- a) těhotné zaměstnankyně,
- b) zaměstnanci pečující o děti mladší než 9 let,
- c) osamělí zaměstnanci, kteří pečují o dítě mladší než 15 let,
- d) zaměstnanci, kteří převážně sami dlouhodobě pečují o osobu, která se podle zvláštního právního předpisu považuje za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost), ve stupni III (těžká závislost) nebo stupni IV (úplná závislost).

§ Zaměstnavatel je v případě pracovní cesty v souvislosti s akcí školy povinen zaměstnanci poskytnout náhradu:

- a) jízdních výdajů,
- b) jízdních výdajů k návštěvě člena rodiny,
- c) výdajů za ubytování,
- d) zvýšených stravovacích výdajů („stravné“),
- e) nutných vedlejších výdajů.

§ V této souvislosti lze upozornit, že právní úprava se liší v závislosti na typu zaměstnavatele. [§ 156 až § 172 ZP](#) upravují cestovní náhrady zaměstnanců odměňovaných mzdou (např. soukromá škola zřízená ve formě školské právnické osoby nebo společnosti s ručením omezeným). V případě zaměstnanců odměňovaných platem tato ustanovení platí jen v rozsahu, v jakém [§ 173 až § 181 ZP](#) neobsahují odlišnou úpravu.

5.2 Rozvrh pracovní doby při akci školy

§ Pracovní dobu rozvrhuje zaměstnavatel a určí začátek a konec směn. Pracovní doba se rozvrhuje zpravidla do pětidenního pracovního týdne. Při rozvržení pracovní doby je zaměstnavatel povinen přihlídnout k tomu, aby toto rozvržení nebylo v rozporu s hledisky bezpečné a zdraví neohrožující práce. ([§ 81 ZP](#))

§ Zaměstnavatel je povinen vypracovat písemný rozvrh týdenní pracovní doby a seznámit s ním nebo s jeho změnou zaměstnance nejpozději 2 týdny a v případě konta pracovní doby 1 týden před začátkem období, na něž je pracovní doba rozvržena, pokud se nedohodne se zaměstnancem na jiné době seznámení. ([§ 84 ZP](#))

I V případě akcí školy bývá nezbytné, aby dosavadní zaměstnanci dočasně vykonávali práci v odlišném rozvržení pracovní doby, než je tomu při běžném vyučování ve škole. Při stanovení rozvrhu pracovní doby jednotlivým zaměstnancům vysílaným na akci školy je třeba zohlednit zejména následující okolnosti:

- a) **celkový počet zaměstnanců** vysílaných na akci školy při zohlednění pravidel zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví žáků dle příslušných vyhlášek (viz kapitola 4),
- b) **délku jednotlivých směn,**
- c) případné tzv. **přespočetné hodiny** pedagogického pracovníka,
- d) případnou **práci přesčas,**
- e) **délku nepřetržitého denního odpočinku (mezi směnami),**
- f) **délku nepřetržitého odpočinku v týdnu.**

(viz následující kapitoly)

I Nedílnou součástí rozvrhu pracovní doby pedagogického pracovníka pro období konání akce školy by mělo být vedle rozvržení přímé pedagogické činnosti také rozvržení prací souvisejících s přímou pedagogickou činností.

§ Při akcích školy nelze s ohledem na jejich charakter aplikovat postup podle § 22a odst. 3 ZPP, podle něhož, jde-li o výkon jiné práce než podle § 22a odst. 2 ZPP, vykonává pedagogický pracovník sjednanou práci v pracovní době, kterou si sám rozvrhuje, a na místě, které si sám určí.

§ V souvislosti s konáním akcí školy je nezbytné zaměstnance řádně seznámit se změnou jejich rozvrhu pracovní doby. Zaměstnavatel je tak povinen učinit nejpozději 2 týdny před začátkem období, na něž je pracovní doba rozvržena. Dohodou lze dobu seznámení zkrátit, popřípadě prodloužit. Forma dohody není zákonem stanovena, může být uzavřena písemně nebo ústně, popřípadě jiným způsobem nevzbuzujícím pochybnost.

I Způsob a formu seznámení zaměstnance s rozvrhem týdenní pracovní doby a jeho změnou ZP nestanoví. Mělo by se tak stát způsobem, který je s ohledem na konkrétní podmínky u zaměstnavatele obvyklý.

§ V případě zaměstnanců škol zřízených MŠMT, krajem, obcí nebo dobrovolným svazkem obcí je třeba dále vycházet z [vyhlášky č. 263/2007 Sb.](#)

Je-li s pedagogickým pracovníkem veřejných škol dohodnuta jiná doba k jeho seznámení s rozvržením pracovní doby do směn, oznámí mu ředitel školy toto rozvržení pracovní doby nejpozději 3 dny předem; v případě změny v rozvržení přímé pedagogické činnosti mu to oznámí zpravidla 3 dny předem. ([§ 3 odst. 4 vyhlášky č. 263/2007 Sb.](#))

5.2.1 Délka směn

§ **Délka směny nesmí přesáhnout 12 hodin.** ([§ 83 odst. 1 ZP](#))

Směnou se myslí část týdenní pracovní doby (bez práce přesčas a přestávky na jídlo a oddech), kterou musí zaměstnanec odpracovat na základě rozvrhu pracovní doby, jenž je předem určen zaměstnavatelem. Směnou je pouze část pracovní doby, kterou měl zaměstnanec rozvrženou do týdenní pracovní doby. Pracovní dobou je vše, co zaměstnanec odpracoval (tedy včetně práce přesčas).

I Konkrétní délku a uspořádání směn určuje zaměstnavatel podle potřeb akce školy. Zákon umožňuje různé varianty, podmínkou však je, **že jedna směna nesmí být delší než 12 hodin.** Při akci školy (např. škole v přírodě) mohou být směny rozvrženy například těmito způsoby či jejich kombinacemi:

Typ rozvržení směn	Popis	Příklad
1. Rovnoměrně rozvržené směny stejné délky	Stejná délka i stejné časové rozvržení směn každý den.	Pondělí i úterý: 9:00–17:00 (8 h).
2. Nerovnoměrně rozvržené směny stejné délky	Stejná délka směny, ale každý den začíná v jinou dobu.	Pondělí: 8:00–16:00 (8 h), úterý: 10:00–18:00 (8 h).
3. Nerovnoměrně rozvržené směny různé délky	Délka směny se liší v jednotlivých dnech podle potřeb programu.	Pondělí: 8:00–20:00 (12 h), úterý: 12:00–18:00 (6 h).
4. Rozdělené směny	Směna je rozdělena do dvou částí.	Pondělí: 8:00–12:00 (4 h) + 17:00–21:00 (4 h).

5.2.2 Přímá pedagogická činnost na akci školy

I pro účely pracovní doby během akce školy je třeba pedagogickému pracovníkovi rozvrhnout přímou pedagogickou činnost. Jak již bylo uvedeno v předchozí kapitole, během akce školy bývá nezbytné zaměstnanci oznámit změnu rozvrhu týdenní pracovní doby, s tím souvisí i stanovení rozvrhu přímé pedagogické činnosti pro toto období.

Řediteli školy může v konkrétním případě činit problémy určení, zda v daném okamžiku pedagogický pracovník koná na akci školy přímou pedagogickou činnost, nebo práce s přímou pedagogickou činností související.

§ Za přímou pedagogickou činnost se považuje přímá vyučovací, přímá výchovná, přímá speciálně pedagogická, přímá sociálně pedagogická nebo přímá pedagogicko-psychologická činnost přímým působením na vzdělávaného, kterým se uskutečňuje výchova a vzdělávání. (§ 2 odst. 1 ZPP)

I Jde-li o akci školy, při níž pedagogický pracovník přímo působí na žáky a tím uskutečňuje výchovu a vzdělávání, je namístě posoudit výkon této práce jako přímou pedagogickou činnost. Jde-li však o vzdělávací činnost, kdy na žáky působí jiná osoba (např. externí lektor nebo instruktor lyžování) a pedagogický pracovník nad žáky vykonává dohled, je třeba situaci posoudit jako práci související s přímou pedagogickou činností. Skutečnost, že učitel v daném okamžiku například dbá na naplňování ŠVP, nelze dle názoru MŠMT považovat za přímé působení na vzdělávaného, jelikož vůči žákům je zde role učitele pasivní. Některé aktivity však mohou být z hlediska posouzení sporné či hraniční, proto konkrétní činnost pedagogického pracovníka musí v konečném důsledku vždy posoudit ředitel školy.

§ I při akci školy může u pedagogických pracovníků odměňovaných platem dojít ke vzniku přímé pedagogické činnosti nad stanovený rozsah podle § 23 odst. 4 ZPP s nárokem na příplatek za tzv. přespočetnou hodinu podle § 132 ZP (viz kapitola 5.3.4).

§ U pedagogických pracovníků s kratší pracovní dobou je přímou pedagogickou činností nad stanovený rozsah přímá pedagogická činnost přesahující týdenní rozsah hodin přímé pedagogické činnosti odpovídající stanovené týdenní pracovní době; těmto pedagogickým pracovníkům není možné konání přímé pedagogické činnosti nad stanovený rozsah nařídit. ([§ 23 odst. 4 ZPP](#))

5.2.3 Práce přesčas

V některých případech může být vzhledem k charakteru akce školy potřeba, aby určití zaměstnanci konali práci přesčas.

§ **Práci přesčas je práce konaná zaměstnancem na příkaz zaměstnavatele nebo s jeho souhlasem nad stanovenou týdenní pracovní dobu vyplývající z předem stanoveného rozvržení pracovní doby a konaná mimo rámec rozvrhu pracovních směn. U zaměstnanců s kratší pracovní dobou je prací přesčas práce přesahující stanovenou týdenní pracovní dobu; těmto zaměstnancům není možné práci přesčas nařídit ([§ 78 odst. 1 písm. i](#)) ZP). Práci přesčas je možné konat jen výjimečně ([§ 93 odst. 1 ZP](#)).**

I Práci přesčas je nutné důsledně odlišovat od tzv. přespočetných hodin (viz [kapitola 5.3.4](#)). Práce přesčas je vždy vykonávána výjimečně mimo předem rozvrženou směnu zaměstnance nad rámec stanovené týdenní pracovní doby (40 hodin týdně). Naopak ke vzniku přespočetné hodiny standardně dochází v rámci stanovené pracovní doby (40 hodin) s tím, že v důsledku jejího vzniku dochází kromě nároku na příplatek podle [§ 132 ZP](#) i ke změně poměru mezi pracovní dobou tvořenou přímou pedagogickou činností a pracovní dobou tvořenou pracemi souvisejícími s přímou pedagogickou činností.

§ Práce přesčas je konána výjimečně, nemůže být tedy pravidelně součástí plánovaného rozvrhu pracovní doby. Pokud zaměstnavatel s předstihem ví, že bude kvůli plánované akci školy potřebné výjimečně konat práci přesčas, může termín a rozsah práce přesčas do rozvrhu směn uvést. Zaměstnavatel však musí jasně označit, že v daném úseku nejde o směnu, ale o práci přesčas.

Práci přesčas lze konat ve dvou režimech:

A. Nařízená práce přesčas:

§ Zaměstnavatel může nařídit zaměstnanci práci přesčas jen z vážných provozních důvodů, a to i na dobu nepřetržitého denního odpočinku, popř. i ve dnech pracovního klidu, jsou-li splněny stanovené podmínky. Nařízená práce přesčas nesmí u zaměstnance činit více než 8 hodin v jednotlivých týdnech a 150 hodin v kalendářním roce ([§ 93 odst. 2 ZP](#)).

I Protože práci přesčas lze nařídit jen z vážných provozních důvodů, je nutné vždy posoudit, zda takové důvody objektivně existují.

Příklad:

Ředitel školy plánuje akci školy a potřebuje na ní zajistit dohled. Na akci vyslal zaměstnance, kterým následně nařídí přesčas. Přitom však měl prokazatelně možnost zajistit tuto práci jiným zaměstnancem a tím by se nařízení přesčasu vyhnul. Ředitel tuto možnost nevyužil a přesčas zaměstnancům nařídil.

→ V takovém případě je nařízení přesčasu problematické a může v některých případech vést k závěru, že se jedná o nedovolený postup, protože nebyla splněna podmínka vážného provozního důvodu a situaci bylo možné řešit i bez přesčasové práce.

D Doporučujeme, aby zaměstnavatel vždy zvažoval, zda lze nařízení práce přesčas předejít jiným organizačním opatřením. Pokud jde o vícedenní akce školy (škola v přírodě nebo lyžařský výcvik) a zaměstnavatel má v úmyslu řešit dostatečné personální zajištění tím, že každému zaměstnanci předem nařídí 2 hodiny práce přesčas denně, je vhodné nejprve posoudit, zda lze např. vyslat ještě dalšího zaměstnance a tím přesčasové práci předejít. Naopak u jednodenních akcí trvajících například od 8:00 do 18:00 hodin může být nařízení práce přesčas legitimní, není-li takovou akci možné z provozních důvodů zajistit jinak a přítomnost dalšího zaměstnance by situaci neřešila.

B. Dohodnutá práce přesčas:

§ Nad rozsah, který může zaměstnavatel nařídit (viz kapitola 5.2.3, bod A), může zaměstnavatel práci přesčas požadovat pouze na základě dohody se zaměstnancem. (§ 93 odst. 3 ZP)

I Celkový rozsah práce přesčas se řídí § 93 odst. 4 a 5 ZP. Pokud jde o formu dohody se zaměstnancem, ZP formu ani její náležitosti nestanovuje. Souhlas zaměstnance může být vyjádřen i tím, že na takový přesčas nastoupí.

D Z praktických důvodů lze doporučit písemnou formu dohody o práci přesčas. Dohodu se zaměstnancem lze uzavřít jak ke konkrétnímu přesčasu, tak i do budoucna pro případ potřeby práce přesčas, a to i na dobu neurčitou, např. v pracovní smlouvě.

5.2.4 Nepřetržitý denní odpočinek

Při plánování rozvrhu směn při akci školy je třeba zohlednit právní úpravu nepřetržitého denního odpočinku (odpočinku mezi směnami).

§ Základní pravidlo: Zaměstnavatel je povinen zaměstnanci poskytnout nepřetržitý denní odpočinek v trvání alespoň 11 hodin během 24 hodin po sobě jdoucích a mladistvému zaměstnanci v trvání alespoň 12 hodin během 24 hodin po sobě jdoucích a mladistvému zaměstnanci uvedenému v § 79a odst. 1 po dobu alespoň 14 hodin během 24 hodin po sobě jdoucích. (§ 90 odst. 1 ZP)

I Dobou odpočinku se rozumí veškerá doba, která není pracovní dobou. Patří sem i cesta na místo pracovní cesty mimo pracovní dobu, stejně jako doba, po kterou zaměstnanec drží pracovní pohotovost. Odpočinek mezi dvěma směnami musí být nepřetržitý, tudíž nemůže být přerušován výkonem práce, rovněž nelze jednotlivé odpočinky sčítat. Doba, kdy zaměstnanec drží pohotovost, se do pracovní doby nezapočítává, nicméně v případě, že zaměstnanec v době pohotovosti bude konat práci, jeho odpočinek je přerušen.

Příklad:

Učitel vyslaný na školu v přírodě má rozvržené směny takto:

6:00 – 13:00 ranní směna

13:00 – 18:00 odpočinek

18:00 – 23:00 večerní směna (večeře, večerní program, dohled)

23:00 – 6:00 odpočinek

následující den od 6:00 začátek ranní směny

→ Tento odpočinek není nepřetržitý, protože mezi 18:00 a 23:00 učitel pracuje. Z hlediska ZP není splněn požadavek na nepřetržitý odpočinek mezi dvěma směnami, neboť nelze sčítat dvě oddělené pauzy, mezi nimiž zaměstnanec vykonává práci. Učitel by mohl další směnu zahájit až v 10:00, případně v 7:00, pokud zaměstnavatel přistoupí ke zkrácení doby odpočinku podle následujícího pravidla.

§ Možnost zkrácení odpočinku: Odpočinek může být zkrácen až na 8 hodin během 24 hodin po sobě jdoucích zaměstnanci staršímu 18 let za podmínky, že následující odpočinek mu bude prodloužen o dobu zkrácení tohoto odpočinku.

Zaměstnavatel může takto odpočinek zkrátit:

- a) v nepřetržitých provozech, při nerovnoměrně rozvržené pracovní době a při práci přesčas,
- b) v zemědělství,
- c) při poskytování služeb obyvatelstvu, zejména (ve veřejném stravování, v kulturních zařízeních, v telekomunikacích a poštovních službách, ve zdravotnických zařízeních, v zařízeních sociálních služeb).

([§ 90 odst. 1 ZP](#))

I V případě akcí školy lze uvažovat zejména o zkrácení doby odpočinku při nerovnoměrně rozvržené pracovní době a při práci přesčas. V těchto případech může být odpočinek zkrácen až na 8 hodin. Ke zkrácení doby odpočinku až na 6 hodin je možné přistoupit jen, je-li to nezbytné k odvrácení havárie, živelní události nebo jiné mimořádné události za podmínek [§ 90 odst. 3 ZP](#).

Příklad: Učitel vyslaný na školu v přírodě má následující pracovní dobu:

8:00 – 17:00 směna

17:00 – 20:00 přesčas kvůli večernímu programu

20:00 konec výkonu práce

následující den od 6:00 začátek ranní směny

→ Mezi směnami je jen 10 hodin, tj. odpočinek byl zkrácen o 1 hodinu. Následující odpočinek musí být o 1 hodinu delší, takže místo 11 hodin musí učitel dostat 12 hodin nepřetržitého odpočinku.

5.2.5 Nepřetržitý odpočinek v týdnu

I Pokud se jedná o vícedenní akce školy, které zasahují do víkendu, je třeba zohlednit i pravidla poskytování nepřetržitého odpočinku v týdnu.

S Zaměstnavatel je povinen v rámci týdne zaměstnanci staršímu 18 let poskytnout nepřetržitý odpočinek v trvání alespoň 24 hodin spolu s nepřetržitým denním odpočinkem podle [§ 90 odst. 1 ZP](#), na který musí bezprostředně navazovat; celková doba trvání těchto odpočinků je nepřetržitým odpočinkem v týdnu ([§ 92 odst. 1 ZP](#)). Mladistvému zaměstnanci musí být poskytnut nepřetržitý odpočinek v týdnu v trvání alespoň 48 hodin. ([§ 92 odst. 2 ZP](#))

I V rámci sedmi po sobě jdoucích kalendářních dní je nutné zaměstnanci staršímu 18 let poskytnout nepřetržitý odpočinek ve výši nejméně 24 hodin, ke kterým se přičte 11 hodin nepřetržitého denního odpočinku poskytovaného bezprostředně před ním. Až takto složený odpočinek je považován za celkový nepřetržitý odpočinek v týdnu, který tedy činí fakticky 35 hodin. Ve stejných případech, jako je tomu u nepřetržitého denního odpočinku, lze s výjimkou mladistvých zaměstnanců nepřetržitý odpočinek v týdnu zkrátit tak, aby délka jeho trvání činila nejméně 24 hodin. **V takovém případě může zaměstnavatel nepřetržitý odpočinek v týdnu zkrátit např. v nerovnoměrném rozvržení nebo při práci přesčas. Zároveň platí, že délka celkového nepřetržitého odpočinku během dvou týdnů nesmí být kratší než 70 hodin.**

Příklad: Učitelka končí směnu v pátek v 15:00.

Po směně následuje nepřetržitý denní odpočinek (11 hodin)

Po něm následuje nepřetržitý odpočinek v týdnu (24 hodin)

→ Celkový minimální odpočinek by měl trvat nejméně do neděle 02:00, tedy 35 hodin.

Na sobotu od 17:00 má učitelka stanoven začátek další směny, protože odjíždí s žáky na zájezd do Londýna.

→ Od pátku 15:00 do soboty 17:00 je jen 26 hodin, tj. chybí 9 hodin ze součtu zákonného denního a týdenního odpočinku. Proto je třeba upravit následující nepřetržitý odpočinek v týdnu tak, aby byl v délce trvání: 11 hodin (denní odpočinek) + 24 hodin (odpočinek v týdnu) + 9 hodin (povinné navýšení) = **celkem 44 hodin**.

→ Při navýšení bude zároveň splněna podmínka, že během dvou týdnů bude délka celkového nepřetržitého odpočinku v týdnu 70 hodin (44 hodin + 26 hodin).

5.3 Problematika odměňování na akcích školy

I V souvislosti s akcemi školy může docházet ke specifickým situacím, které je nutné zohlednit při odměňování zaměstnanců. Jedná, zejména se zejména o práci v noci, práci v sobotu a v neděli, práci přesčas, práci v rámci rozdělené směny nebo práci nad stanovený rozsah přímé pedagogické činnosti (tzv. přespočetné hodiny).

Následující výklad se vztahuje výhradně na zaměstnance odměňované platem. Právní úprava pro zaměstnance odměňované mzdou je obsažena v [§ 113 a násl. ZP](#).

5.3.1 Příplatek za noční práci a práci v sobotu a neděli

§ **Příplatek za noční práci:** Zaměstnanci přísluší za hodinu noční práce příplatek ve výši 20 % průměrného hodinového výdělku. ([§ 125 ZP](#))

I **Příplatek za noční práci** slouží jako kompenzace za náročnější podmínky spojené s prací v noci a za zásah do osobního života zaměstnance. Za noční práci se podle [§ 78 odst. 1 písm. j\) ZP](#) považuje výkon práce v období od 22:00 do 6:00. Na příplatek má nárok i ten zaměstnanec, který v noci běžně nepracuje a do tohoto časového režimu se dostane jen výjimečně, například když to vyžaduje jednorázová potřeba provozu.

§ **Příplatek za práci v sobotu a v neděli:** Zaměstnanci přísluší za hodinu práce v sobotu nebo v neděli příplatek ve výši 25 % průměrného hodinového výdělku. ([§ 126 ZP](#))

I **Příplatek za práci v sobotu a v neděli** slouží jako kompenzace za zásah do osobního života zaměstnance. Tento příplatek zároveň zohledňuje zvýšenou náročnost práce v takto specifickém režimu. Nárok na příplatek mají opět i zaměstnanci, kteří o víkendu pracují jen výjimečně nebo nahodile, a to bez ohledu na rozsah odpracované doby.

5.3.2 Plat nebo náhradní volno za práci přesčas

§ **Za hodinu práce přesčas** přísluší zaměstnanci část platového tarifu, osobního a zvláštního příplatku a příplatku za práci ve ztíženém pracovním prostředí připadající na 1 hodinu práce bez práce přesčas v kalendářním měsíci, ve kterém práci přesčas koná, a příplatek ve výši 25 % průměrného hodinového výdělku, a jde-li o dny nepřetržitého odpočinku v týdnu, příplatek ve výši 50 % průměrného hodinového výdělku, pokud se zaměstnavatel se zaměstnancem nedohodli na poskytnutí náhradního volna v rozsahu práce konané přesčas místo platu za práci přesčas. Za dobu čerpání náhradního volna se plat nekrátí. ([§ 127 odst. 1 ZP](#))

I Výklad k práci přesčas a podmínkám jejího konání je obsažen v [kapitole 5.2.3](#). Kompenzaci za práci přesčas lze řešit dvěma způsoby, a to **poskytnutím platu s příplatkem**, nebo poskytnutím **náhradního volna**.

A. Poskytnutí platu a příplatku

Za práci přesčas zaměstnanci náleží:

- 1) **plat odpovídající poměrné části platového tarifu a souvisejících příplatků** (osobního, zvláštního či za ztížené pracovní prostředí), připadající na 1 hodinu práce bez práce přesčas, v měsíci, v němž byla práce přesčas vykonána, a
- 2) **příplatek za práci přesčas** při práci v běžný pracovní den ve výši 25 % průměrného hodinového výdělku, při práci v době určené k nepřetržitému odpočinku ve výši 50 % průměrného hodinového výdělku.

B. Poskytnutí náhradního volna

Zaměstnavatel se může se zaměstnancem dohodnout, že místo platu za přesčas a příplatku mu poskytne náhradní volno v odpovídajícím rozsahu. V takovém případě se výše platu zaměstnance v měsíci, kdy přesčas vykonal, nijak nezvyšuje, a zároveň se plat nekrátí ani v měsíci, kdy náhradní volno čerpá. Náhradní volno tak nahrazuje celý finanční nárok za přesčas, tedy jak poměrnou část všech příslušných složek platu, tak i samotný příplatek za práci přesčas.

§ Skupina zaměstnanců, kterým není poskytována kompenzace za práci přesčas: Zaměstnanci, kterému přísluší příplatek za vedení podle [§ 124 ZP](#), je plat stanoven s přihlédnutím k případné práci přesčas v rozsahu 150 hodin v kalendářním roce. To neplatí o práci přesčas konané v noci, v den pracovního klidu nebo v době pracovní pohotovosti, za kterou je zaměstnavatel povinen plat nebo náhradní volno poskytnout. V platu vedoucího zaměstnance, který je statutárním orgánem nebo vedoucím organizační složky, je vždy přihlédnuto k veškeré práci přesčas. ([§ 127 odst. 3 ZP](#))

I Výše uvedené pravidlo lze ilustrovat na několika příkladech.

Příklad 1:

Vedoucí vychovatelce, která není vedoucím zaměstnancem, ale pobírá příplatek za vedení podle [§ 124 odst. 4 ZP](#), je na škole v přírodě nařízený přesčas do 150 hodin za rok, v běžný pracovní den, nejedná se o noční práce.

→ Za tuto práci přesčas nepřísluší plat s příplatkem ani náhradní volno. Hodiny se započítají do ročního limitu 150 h. Nevadí, že zaměstnanec není vedoucím zaměstnancem na stupni řízení.

Příklad 2:

Zástupci ředitele, který je vedoucím zaměstnancem, je na škole v přírodě nařízený přesčas do 150 hodin za rok, v běžný pracovní den od 22:00 do 23:00.

→ Za tuto práci přísluší plat s příplatkem nebo náhradní volno, jelikož se jedná o práci v noci, která se nepočítá do ročního limitu 150 hodin.

Příklad 3:

Ředitel školy, který je statutárním orgánem právnické osoby vykonávající činnost školy, vykoná práci přesčas od 05:00 do 06:00.

→ Za tuto práci nepřísluší plat s příplatkem ani náhradní volno. U statutárních orgánů je veškerá práce přesčas (včetně práce v noci i při pracovní pohotovosti) už zohledněna v příplatku za vedení.

5.3.3 Příplatek za rozdělenou směnu

§ Zaměstnanci, kterému zaměstnavatel rozvrhl směny rozdělené na 2 nebo více částí, přísluší příplatek ve výši 30 % průměrného hodinového výdělku za každou takto rozdělenou směnu. Rozdělenou směnou se pro účely odstavce 1 rozumí směna, ve které souvislé přerušování práce nebo jejich souhrn činí alespoň 2 hodiny. (§ 130 ZP)

I Příplatek za rozdělenou směnu slouží ke kompenzaci náročnosti práce, kdy je směna rozdělena na dvě či více částí. Příplatek se poskytuje ve vztahu k celé směně, nikoliv podle počtu jednotlivých přerušování.

5.3.4 Příplatek za přímou pedagogickou činnost nad stanovený rozsah

§ Pedagogickému pracovníkovi přísluší za hodinu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické činnosti nebo přímé pedagogicko-psychologické činnosti vykonávané přímým působením na vzdělávaného, kterým uskutečňuje výchovu a vzdělávání na základě zvláštního zákona, kterou vykonává nad rozsah hodin stanovený ředitelem školy, ředitelem školského zařízení nebo ředitelem zařízení sociálních služeb podle zvláštního právního předpisu, příplatek ve výši dvojnásobku průměrného hodinového výdělku. (§ 132 ZP)

I Příplatek za přímou pedagogickou činnost nad stanovený rozsah (tzv. příplatek za přespočetnou hodinu) vzniká při splnění následujících podmínek:

- a) **pedagogický pracovník danou přespočetnou hodinu skutečně vykonal**, a zároveň
- b) **byly splněny podmínky týkající se jeho stanoveného týdenního rozsahu přímé pedagogické činnosti** podle [nařízení vlády č. 75/2005 Sb.](#), tedy:
  - buď tento **rozsah zcela splnil** (vykonal přímou pedagogickou činnost),
  - nebo jej **nesplnil, ale doba, kdy přímou pedagogickou činnost nekonal, je považována za výkon práce podle § 348 odst. 1 ZP** (překážky v práci uvedené v ZP a v [nařízení vlády č. 590/2006 Sb.](#), kterým se stanoví okruh a rozsah jiných důležitých osobních překážek v práci, ve znění [nařízení vlády č. 122/2025 Sb.](#)).

D V souvislosti s přímou pedagogickou činností nad stanovený rozsah lze odkázat na výklad MŠMT, který obsahuje praktické příklady a který je dostupný zde: [Právní výklad k § 23 zákona o pedagogických pracovnících, MŠMT ČR](#)

5.3.5 Odměna za pracovní pohotovost

§ Za dobu pracovní pohotovosti přísluší zaměstnanci odměna nejméně ve výši 10 % průměrného výdělku. (§ 140 ZP)

I Odměna za pracovní pohotovost není mzdou ani platem, ale jedná se specifickou formu odměny, kterou se kompenzuje zásah do osobního života zaměstnance.

V případě, že je zaměstnanec v době pracovní pohotovosti povolán k výkonu práce, započítává se doba výkonu práce do pracovní doby a zaměstnanci za ni náleží mzda nebo plat, za tuto dobu však již nemá právo na poskytnutí odměny za pracovní pohotovost. Výkon práce však v takovém případě může představovat práci přesčas, při které se uplatní pravidla popsaná v [kapitole 5.3.2](#).

Konkrétní výši odměny lze sjednat v pracovní smlouvě, kolektivní smlouvě nebo jakékoliv jiné dohodě mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem. Je možné ji stanovit jednostranně i vnitřním předpisem zaměstnavatele. To platí jak pro zaměstnance odměňované platem, tak zaměstnance odměňované mzdou.

5.4 Uzavírání DPP a DPČ při akci školy

V souvislosti s akcemi školy může vzniknout potřeba uzavírat dohody o provedení práce (DPP) nebo dohody o pracovní činnosti (DPČ). Tyto dohody je možné uzavírat jak se stávajícími zaměstnanci školy, tak i s osobami, které dosud se školou žádný pracovněprávní vztah nemají a budou do činnosti školy zapojeni jen po dobu konání akce. Tato kapitola si neklade za cíl podat úplný výklad o uzavírání DPP a DPČ, ale upozornit na několik oblastí, ve kterých může docházet k nesprávným postupům.

5.4.1 Vstupní lékařská prohlídka u DPP a DPČ

§ Zaměstnavatel vstupní lékařskou prohlídku zajistí vždy, má-li být osoba ucházející se o zaměstnání zařazena k práci, která je zařazena do kategorie druhé, druhé rizikové, třetí nebo čtvrté podle zákona o ochraně veřejného zdraví, pokud dále není stanoveno jinak, nebo má-li být součástí této práce činnost, pro jejíž výkon jsou podmínky zdravotní způsobilosti stanoveny prováděcím právním předpisem podle [§ 60](#) nebo jinými právními předpisy. Dále zaměstnavatel vstupní lékařskou prohlídku zajistí před vznikem právního vztahu založeného dohodou o pracích konaných mimo pracovní poměr, má-li být osoba ucházející se o zaměstnání zařazena k práci, která je podle zákona o ochraně veřejného zdraví prací rizikovou. ([§ 59 odst. 1 písm. b\) zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, ve znění pozdějších předpisů](#))

I Vstupní lékařské prohlídky jsou v případě DPP a DPČ povinné pouze u prací zařazených do druhé rizikové kategorie a výše (druhá riziková, třetí a čtvrtá kategorie). Nemá-li být zaměstnanec pracující na DPP nebo DPČ zařazen k práci v těchto kategoriích, není vstupní lékařská prohlídka povinná. Nevyžaduje-li zaměstnavatel vstupní lékařskou prohlídku, považuje se osoba ucházející se o práci za zdravotně způsobilou k výkonu práce, k níž má být zařazena, a to do té doby, než je provedením prohlídky prokázán opak. Plošná povinnost vstupních lékařských prohlídek je dána u mladistvých zaměstnanců bez ohledu na druh pracovněprávního vztahu.

Pokud jde o pedagogické pracovníky, v praxi se někdy objevuje názor, že musí absolvovat vstupní lékařskou prohlídku vždy bez ohledu na typ pracovněprávního vztahu. Tento výklad vychází z toho, že zdravotní způsobilost je uvedena jako jeden z předpokladů pro výkon činnosti pedagogického pracovníka podle [§ 3 odst. 1 písm. d\) ZPP](#). MŠMT se s takovým výkladem neztotožňuje. Posouzení zdravotní způsobilosti se řídí zvláštním právním předpisem, kterým je i pro pedagogické pracovníky zákon [č. 373/2011 Sb.](#) **Jelikož ZPP neobsahuje žádnou speciální úpravu, zdravotní způsobilost pedagogických pracovníků se posuzuje stejným způsobem jako u ostatních zaměstnanců, proto není ani u pedagogického pracovníka při splnění podmínek [§ 59 zákona č. 373/2011 Sb.](#) povinné zajistit vstupní lékařskou prohlídku.**

5.4.2 Sjednání DPP a DPČ na dohled

Lze se setkat s otázkou, zda je možné uzavřít se zaměstnancem DPP nebo DPČ pouze na výkon práce spočívající v dohledu nad žáky během akce školy.

S Pokud by šlo o pedagogického pracovníka, takový postup možný není. U pracovněprávního vztahu sjednaného výhradně na výkon práce související s přímou pedagogickou činností, kam dohled nad žáky patří, je tento postup v rozporu se ZPP. **Podle [§ 22a odst. 1 ZPP](#) je pracovní doba pedagogického pracovníka tvořena jak přímou pedagogickou činností, tak prací s ní související. Obě tyto části tvoří nedílnou součást práce pedagogického pracovníka, a proto nelze na základě DPP nebo DPČ vykonávat pouze jednu z nich.**

I Zároveň platí, že v případě, kdy má zaměstnanec (např. učitel) již sjednaný pracovní poměr, na jehož základě vykonává určitou práci, není možné s ním uzavřít další pracovněprávní vztah (např. DPP) na tutéž činnost (práce druhově stejně vymezené). Výjimku tvoří DPP nebo DPČ uzavřené na dobu čerpání rodičovské dovolené nebo její části. Uvedené vyplývá z [§ 34b odst. 2 ZP](#). Protože dohled nad žáky je standardní součástí náplně práce pedagogického pracovníka, jak plyne z [§ 3 odst. 1 vyhlášky č. 263/2007 Sb.](#), uzavření DPP na dohled by bylo také v rozporu se zákazem stanoveným v [§ 34b odst. 2 ZP](#).

I Uzavření takové DPP nebo DPČ proto připadá v úvahu u nepedagogického zaměstnance, který by na akci školy zajišťoval společně s pedagogickými pracovníky bezpečnost a ochranu zdraví.

5.4.3 Odměna z DPP a DPČ

§ Co se týče odměňování, nevztahují se na právní vztah založený DPP a DPČ ustanovení o pracovním poměru (§ 77 odst. 2 ZP). Výše odměny se sjednává přímo v DPP a DPČ. Ani v případě zaměstnanců ve veřejné sféře odměňovaných platem není výše odměny odvislá od platových tarifů podle § 123 ZP ani nejnižších úrovní zaručeného platu podle § 112 odst. 2 ZP. Na odměnu z DPP a DPČ je však třeba aplikovat pravidla minimální mzdy, kdy odměna musí dosáhnout právě alespoň minimální mzdy.

I Výše uvedené ale neznamená, že je možné s každým zaměstnancem pracujícím na DPP nebo DPČ sjednat odměnu pouze ve výši minimální mzdy. Takový postup by totiž mohl být v rozporu s § 110 odst. 1 ZP, který stanoví, že za práci stejné hodnoty náleží všem zaměstnancům stejné ohodnocení bez ohledu na typ pracovněprávního vztahu. Pokud by byla uzavřena DPP na výkon práce vychovatele během školy v přírodě a odměna by byla sjednána pouze ve výši minimální mzdy, bylo by takové ujednání možné posoudit jako odporující zásadě rovného zacházení se všemi zaměstnanci, pokud jde o odměňování za práci. Odměna by totiž neodpovídala tomu, co by za tutéž práci náleželo zaměstnanci v pracovním poměru, jehož plat je určen podle platového tarifu.

D Doporučujeme při sjednávání odměny z DPP a DPČ vycházet z platových tarifů, aby všichni zaměstnanci bez ohledu na typ pracovněprávního vztahu byli odměňováni obdobně.

§ Pro poskytování odměny z dohody se § 114a až 118 ZP použijí obdobně, přičemž odměna z dohody se pro tyto účely posuzuje jako mzda. Odměnu z dohody lze sjednat již s přihlédnutím k případné noční práci, práci ve ztíženém pracovním prostředí nebo práci v sobotu a neděli. Odměnu z dohody lze tímto způsobem sjednat, je-li současně sjednán rozsah práce v uvedených ztížených pracovních režimech, k níž bylo při sjednání odměny z dohody přihlédnuto, a je-li sjednána výše příplatků podle § 116 až 118 ZP, které by jinak z tohoto důvodu byly zaměstnanci poskytnuty. Za dobu práce ve ztížených pracovních režimech nad rozsah sjednaný tímto způsobem přísluší zaměstnanci příplatek podle § 116 až 118 ZP. (§ 138 ZP)

I Na zaměstnance pracující na základě DPP a DPČ je třeba aplikovat pravidla uvedená v § 114a až 118 ZP. Tato ustanovení upravují podmínky, způsob a výši kompenzací za práci ve svátek, za noční práci, za zvýšenou zátěž ve zdravotnictví, za práci ve ztíženém pracovním prostředí a za práci v sobotu a v neděli. Ustanovení se při odměňování z dohod používají obdobně jako při odměňování mzdou. V rámci DPP nebo DPČ je zároveň možné sjednat odměnu už s ohledem na případnou noční práci, práci ve ztíženém pracovním prostředí nebo práci o víkendech.

Příklad:

Škola sjedná s učitelkou DPP s odměnou 250 Kč/hodinu. Současně výslovně sjedná, že tato odměna již zohledňuje:

- a) práci v sobotu a neděli v rozsahu 5 hodin,
- b) noční práci v rozsahu 5 hodin,
- c) výše příplatku 10 %, který by jinak náležel podle ZP.

→ **Tím je splněna podmínka, že je sjednán rozsah ztížené práce i výše příplatku.**

Učitelka nakonec odpracuje 6 hodin v sobotu a 7 hodin v noci.

→ **Prvních 5 hodin víkendových a 5 hodin nočních je už „zahrnuto“ v odměně 250 Kč/hod., nad tento rozsah vzniká nárok na příplatek 10 %.**

Nad sjednaný rozsah připadá 1 hodina práce v sobotu a 2 hodiny práce v noci navíc

Výpočet z 250 Kč/hod: 10 % z 1 × 250 Kč je 25 Kč, 10 % z 2 × 250 Kč je 50 Kč

→ **Celkový příplatek navíc činí 75 Kč.**

